

LIETUVOS MOKINIŲ NEFORMALIOJO ŠVIETIMO CENTRAS

2020-2021 M. M.

MOKINIŲ PROFESINIO ORIENTAVIMO (UGDYMO KARJERAI)

STEBĖSENOS ATASKAITA

Vilnius, 2022

TURINYS

Įvadas	3
1. Sąvokos ir sutrumpinimai	4
2. Mokinių profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) stebėsenos organizavimas ir vykdymas	6
2.1. Stebėsenos teisinė bazė, tikslas, uždaviniai, objektas	6
2.2. Stebėsenos apimtis ir duomenų šaltiniai	7
3. Pagrindiniai stebėsenos rezultatai ir jų analizė	9
3.1. Ugdymo karjerai konteksto rodikliai	9
3.2. Profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų tiekėjų tinklo išdėstymas	10
3.3. Karjeros specialistų kvalifikacija ir kompetencija	17
3.4. Kaip sudaromos sąlygos mokiniams įgyti karjeros kompetencijų	25
3.5. Mokinių karjeros kompetencijos – profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) rezultatas	37
4. Išvados ir rekomendacijos	42
4.1. Išvados ir rekomendacijos stebėsenos modelio tobulinimui	42
4.2. Išvados ir rekomendacijos profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) kokybės tobulinimui	45
Naudota literatūra ir šaltiniai	47
Priedai	49
1 priedas. Šalies profesinio orientavimo stebėsenos rodiklių lentelė (pagal institucijos grupę)	
2 priedas. Šalies profesinio orientavimo stebėsenos rodiklių lentelė (pagal savivaldybes)	

Ivadas

Kartą metuose Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras (toliau – Centras) renka duomenis apie einamųjų mokslo metų profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų mokiniams situaciją (internetinės apklausos būdu) ir praėjusių mokslo metų mokinių profesinio orientavimo (karjeros) paslaugas, šių paslaugų gavėjus ir teikėjus (ugdymo karjerai stebėsenos informacinės sistemos (UKSIS) pagalba).

Centras, siekdamas surinkti informaciją, svarbią mokinių profesinio orientavimo kokybei gerinti, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-1090/A1-314 „Dėl Profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir projekte „Ugdymo karjerai ir stebėsenos modelių sukūrimas ir plėtra bendrajame lavinime ir profesiniame mokyme“ sukurtu mokinių ugdymo karjerai stebėsenos modeliu, 2019-2020 m. tęsė mokinių profesinio orientavimo stebėseną. Dėl profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) stebėsenos rodiklių tvirtinimo, informacinės sistemos tobulinimo, duomenų teikėjų registravimo buvo bendradarbiaujama su Nacionalinės švietimo agentūros Švietimo informacinių sistemų skyriaus darbuotojais. Savivaldybių administracijų atstovams, bendrojo ugdymo mokykloms ir profesinio mokymo įstaigoms buvo teikiama informacija, susijusi su stebėsenos organizavimu ir duomenų teikimu.

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie 2020-2021 mokslo metais buvusią ugdymo karjerai aplinką, profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų tiekėjų tinklo išdėstymą, karjeros specialistų kvalifikaciją ir kompetenciją, mokinių karjeros kompetencijas ir sąlygas jas ugdyti(s), taip pat pateikiamos rekomendacijos ir siūlymai, kaip būtų galima pagerinti šalies ugdymo karjerai būklę ir patobulinti stebėsenos kokybę. Ataskaita skirta profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) politiką formuojančiai Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, profesinio orientavimo įgyvendinimą koordinuojančioms savivaldybių administracijoms, mokinių profesinį orientavimą (ugdymą karjerai) organizuojančioms ir vykdančioms bendrojo ugdymo mokykloms, profesinio mokymo įstaigoms ir visiems suinteresuotiesiems.

Pasiūlymus, pastabas, komentarus prašome siųsti Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro Ugdymo karjerai skyriui (el. paštu: uks@lmnsc.lt).

1. Sąvokos ir sutrumpinimai

1 lentelėje pateikiamos pagrindinės Ugdymo karjerai stebėsenos informacinėje sistemoje (UKSIS) ir šioje ataskaitoje vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai.

1 lentelė. Sąvokos ir sutrumpinimai

Sąvokos ir sutrumpinimai	Paaiškinimai
Bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai	Mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį (5–8 klasės); mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį (9–10 klasės (arba gimnazijos I-II klasės)); mokiniai, kurie mokosi pagal vidurinio ugdymo programą (11–12 klasės (arba gimnazijos III-IV klasės)).
Eurostatas	ES statistikos tarnyba. Nuoroda internete: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/
Karjeros kompetencijos	Žinios, gebėjimai ir nuostatos apie save, mokymosi, saviraiškos ir darbo galimybes, karjeros sprendimų priėmimą, karjeros planavimą, derinimą su kitomis gyvenimo sritimis ir realizavimą (2012 m. liepos 4 d. įsakymas Nr. V-1090/A1-314 “Dėl profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo”).
Karjeros specialistai	Karjeros specialistas – asmuo, teikiantis profesinio informavimo ir konsultavimo, ugdymo karjerai paslaugas. ¹ Karjeros specialistai teikia ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir profesinio konsultavimo paslaugas bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo ir kitose švietimo įstaigose, aukštosiose mokyklose, profesinio orientavimo centruose ir kitose institucijose, palaiko ryšius su darbdaviais, konsultuoja profesinio mokymo įstaigų mokinius ir aukštųjų mokyklų studentus dėl darbo galimybių pagal įgyjamą kvalifikaciją, dalyvauja vykdant baigusių profesinio mokymo ir studijų programas asmenų karjeros stebėseną. ² Karjeros specialistui keliami reikalavimai turėti ne žemesnį kaip Lietuvos kvalifikacijų sandaros VI lygio kvalifikacinį laipsnį arba lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją; pedagogo kvalifikaciją arba būti išklauses pedagoginių ir psichologinių žinių kursą švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, jei dirba bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose ar švietimo pagalbos įstaigose. Jei karjeros specialistas turi trumpesnę kaip 3 metų darbo patirtį,

¹ Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymas, 2016 m. balandžio 7 d. Nr. XII-2290, (TAR, 2016-04-18, Nr. 9857).

²Ten pat

	susijusią su ugdymu karjerai, profesiniu informavimu ir konsultavimu iki darbo karjeros specialistu pradžios arba studijų metu nėra išklauses ne mažiau nei 15 studijų kreditų apimties modulį (-ius), susijusį (-ius) su karjeros valdymu, konsultavimu, vystymu, turi išklausti kvalifikacijos tobulinimo programą ne vėliau kaip per vienus metus nuo įsidarbinimo karjeros specialistu pirmą kartą pradžios. ³
Profesinio mokymo įstaigų mokiniai	Mokiniai, kurie mokosi pagal profesinio mokymo programą, skirtą asmenims, neturintiems pagrindinio išsilavinimo; mokiniai, kurie mokosi pagal profesinio mokymo programą, skirtą asmenims, turintiems pagrindinį išsilavinimą ir siekiantiems įgyti tik kvalifikaciją; mokiniai, kurie mokosi pagal profesinio mokymo programą, skirtą asmenims, turintiems pagrindinį išsilavinimą ir siekiantiems kartu su kvalifikacija įgyti ir vidurinį išsilavinimą; mokiniai, kurie mokosi pagal profesinio mokymo programą, skirtą asmenims, turintiems vidurinį išsilavinimą.
Profesinis orientavimas	“...vykdomas teikiant ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir profesinio konsultavimo paslaugas”. Jo tikslas – “padėti asmenims sąmoningai rinktis jiems tinkamas švietimo ir užimtumo galimybes, sudaryti sąlygas įgyti karjeros kompetencijų, aktyviai kurti savo karjerą” (Remiantis 2012 m. Profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašu). <i>Stebėsenoje sąvoka „ugdymas karjerai“ buvo naudojama kaip sąvokos „profesinis orientavimas“ sinonimas.</i>
Profesinio orientavimo darbo patirtis	Metų suma, kai buvo atliekamos tiesiogiai su profesiniu orientavimu susijusios funkcijos, įrašytos pareiginiuose nuostatuose arba priskirtos įstaigos vadovo įsakymu.
Profesinio orientavimo lėšos	Profesiniam orientavimui panaudotų „klasės krepšelio“ lėšų, skirtų mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui (remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. Nr. 679), suma.
Profesinio orientavimo stebėseną (ugdymo karjerai stebėseną)	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir jos įgaliotų institucijų, savivaldybių administracijų ir jų įgaliotų institucijų, bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų vykdoma nuolatinė bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų mokinių (išskyrus besimokančiuosius pagal pradinio ugdymo programą ir pagal profesinio mokymo programą besimokančius mokinius, kurie stodami turėjo aukštesnį už vidurinį išsilavinimą) profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) sistemos būklės ir kaitos analizė, vertinimas, prognozavimas, remiantis turimais duomenimis ir rodikliais.
Rodiklis	Kiekybinis arba kokybinis požymis, iš kurio sužinoma planavimui, valdymui ir kontrolei reikiama informacija, galinti padidinti valdymo veiksmingumą. <i>Pvz., „Karjeros specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusį su profesiniu orientavimu (ugdymu karjerai), dalis (procentais)“.</i>
ŠVIS	Švietimo valdymo informacinė sistema.

³ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. balandžio 25 d. įsakymas Nr. V-617 „Dėl Karjeros specialistų išsilavinimo ir profesinių žinių reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

2. Mokinių profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) stebėsenos organizavimas ir vykdymas

2.1. Stebėsenos teisinė bazė, tikslas, uždaviniai, objektas

Nuo 2012 m. “profesinio orientavimo stebėseną yra vientisa ir integrali valstybės švietimo ir mokslo stebėsenos dalis” (6). Ugdymo karjerai stebėsenos informacinė sistema (UKSIS) skirta įgyvendinti Ugdymo karjerai stebėsenos modelį, formuoti stebėsenos rodiklius, rinkti informaciją rodikliams, stebėti surinktus duomenis ir rodiklių reikšmes ir kt. Stebėsenos duomenys UKSIS sistemai buvo renkami aštuntus metus.

Ugdymo karjerai stebėsenos tikslas, uždaviniai ir objektas apibrėžti 2012 m. sukurtame Ugdymo karjerai stebėsenos sistemos modelio apraše (11). **Ugdymo karjerai stebėsenos tikslas** – “renkant ir analizuojant duomenis apie ugdymo karjerai paslaugų organizavimą ir teikimą (...) optimaliai paskirstyti žmogiškuosius, finansinius ir materialinius išteklius, analizuoti ir vertinti ugdymo karjerai sistemos būklę ir pokyčius, prognozuoti ugdymo karjerai sistemos kaitą”.

Ugdymo karjerai stebėsenos uždaviniai: „tirti ugdymo karjerai valdymo subjektų informacijos apie ugdymo karjerai sistemą poreikius; rinkti, kaupti ir apdoroti duomenis apie ugdymo karjerai sistemos būklę; analizuoti ir vertinti ugdymo karjerai būklę bei kaitą ir jai darančius įtaką veiksnius, atsižvelgiant į ugdymui karjerai keliamą tikslą ir uždavinius; prognozuoti ugdymo karjerai sistemos kaitą; teikti ir skelbti ugdymo karjerai stebėsenos duomenis ir/ arba analitinę informaciją“.

Ugdymo karjerai stebėsenos objektas – “ugdymo karjerai būklė ir jos kaita, vertinama šiais aspektais: indėlis į ugdymą karjerai, ugdymo karjerai procesai, ugdymo karjerai rezultatai, poveikis ir pasekmės, ugdymo karjerai kontekstas, ugdymo karjerai sistemai keliami tikslai ir uždaviniai, ugdymo karjerai paslaugų gavėjų (mokinių) ir ugdymo karjerai paslaugų teikėjų poreikiai bei kitų suinteresuotų šalių lūkesčiai”.

Profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) stebėsenos rodiklių aprašai patvirtinti 2015 m. Lietuvos mokinių neformaliojo centro direktoriaus įsakymu (13).

Profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) stebėsenos rezultatai naudojami galimų problemų prognozavimui, indėlio ir proceso tikrinimui, konteksto ir rezultatų stebėjimui, profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų teikimo prioritetinių krypčių nustatymui, profesinio orientavimo tobulinimui, rekomendacijų ir siūlymų rengimui.

2.2. Stebėsenos apimtis ir duomenų šaltiniai

2020-2021 m. buvo renkami kiekybiniai duomenys 14-ai profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) stebėsenos rodiklių. Rodiklių skaičiavimui buvo naudojami ŠVIS ir Statistikos departamento duomenys, informacija apie mokinių skaičių paimta iš Mokinių registro, didelė dalis duomenų (10-čiai rodiklių) buvo gauta iš bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų. Didžiausia dalis šių duomenų teikėjų – mokyklų karjeros specialistai ir mokyklų administracijų atstovai. Buvo siekiama surinkti mokinių ugdymo karjerai stebėsenos duomenų iš šalies švietimo įstaigų. **Duomenis apie praėjusiais mokslo metais organizuotą ir vykdytą mokinių profesinį orientavimą rinko ir pateikė 588 švietimo įstaigos (32 profesinio mokymo įstaigos ir jų skyriai bei 542 bendrojo ugdymo mokykla ir jų skyriai, 1 pradinio ugdymo mokykla, užsiregistravusi duomenų teikėja) (2 lentelė).**

Dažniausios ugdymo karjerai duomenų nepateikimo priežastys: mokyklose didelė kaita karjeros specialistų, teikiančių UKSIS duomenis, mokyklos laiku neužregistruoja naujai paskirtų UKSIS duomenų teikėjų; įstaigų reorganizacija (bendrojo ugdymo mokyklų susijungimas, daliai mokyklų tampant skyriais, vidurinių mokyklų pertvarka į gimnazijas ir progimnazijas, profesinių mokyklų sujungimas). Atskirai reiktų paminėti profesines mokyklas: www.aikos.smm.lt duomenimis, šalyje veikia 64 profesinio mokymo įstaigos. UKSIS duomenis pateikė tik pusė jų. Kadangi kelerius paskutinius metus vyksta profesinių mokyklų reforma, sujungiama po 2-3 mokymo įstaigas, prarandami UKSIS duomenys, nes už pernykščius metus nei dėl reorganizacijos panaikinti, nei naujai susikūre subjektai duomenų pateikti negali.

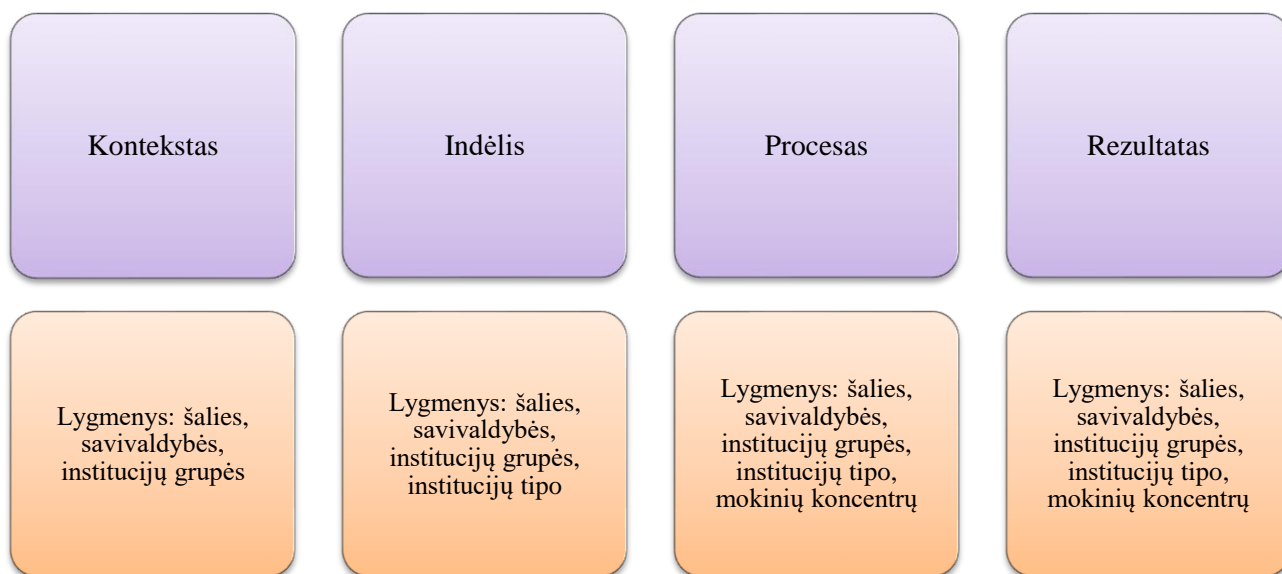
Kitos nepateikimo priežastys – UKSIS teikėjų įsitikinimas, kad praėjus nuo projekto pradžios (2012 m.) penkeriems metams jau nebereikia vykdyti stebėsenos, atsisakymas teikti ugdymo karjerai duomenis, nes šie darbai nefinansuojami; UKSIS duomenų teikimo sistemos trikdžiai; dėl ugdymo karjerai koordinatorių savivaldybėse kaitos ne visų rajonų mokyklos laiku informuojamos.

2 lentelė. Mokinių profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) stebėsenos apimtis ir duomenų šaltiniai

Aspektai	Komentarai
Rodiklių grupės	<i>Konteksto, indėlio, proceso ir rezultato</i> rodikliai
Rodiklių skaičius	14 (po 2-6 rodiklius kiekvienai rodiklių grupei)
Duomenų skaičius, laikotarpis	19 (be skaidymo pagal mokinių grupes), 2020-2021 mokslo metai
Duomenų šaltiniai	Bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų atstovų į UKSIS suvesti duomenys, Švietimo valdymo informacinės sistemos (ŠVIS) duomenys, Eurostat duomenys
Duomenis teikiančios mokyklos	Renkant duomenis, įtrauktos visos profesinio mokymo įstaigos ir jų skyriai (išskyrus darbo rinkos mokymo centrus, įstaigas, kuriose mokomasi tik pagal profesinio mokymo programas, skirtas suaugusiesiems, siekiantiems įgyti arba tobulinti turimą profesinę kvalifikaciją, profesinio mokymo įstaigų skyrius pataisos namuose, profesinio mokymo įstaigų skyrius, jeigu jų mokiniai atskirai neregistruojami Mokinių registre, nevalstybines įstaigas, nebent savanoriškai registruojasi UKSIS duomenų teikėjomis). Renkant duomenis, įtrauktos visos bendrojo ugdymo mokyklos (išskyrus pradinės, ligoninės, sanatorijos, tardymo izoliatoriaus ir (ar) pataisos įstaigos mokyklas, vaikų socializacijos centrus, specialiąsias mokyklas, specialiojo ugdymo centrus, specialiąsias mokyklas-daugiafunkčius centrus, mokyklas-daugiafunkčius centrus, kuriose mokosi nedidelis skaičius 5-12 kl. mokinių, nebent savanoriškai registruojasi UKSIS duomenų teikėjomis).
Bendras UKSIS mokyklų skaičius	Apie 800
Duomenis pateikusių mokyklų skaičius	588
Mokyklų pavaldumas	Valstybinės, savivaldybių, nevalstybinės
Mokyklų tipai	Pagrindinės, gimnazijos, progimnazijos, profesinio mokymo įstaigos

3. Pagrindiniai stebėsenos rezultatai ir jų analizė

Mokinių profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) stebėsenoje rodikliai klasifikuojami ir analizuojami pagal Konteksto – Indėlio – Proceso – Rezultato (angl. CIPO – Context – Input – Process – Output) modelio dalis ir švietimo sritis (bendrasis ugdymas ir profesinis mokymas). Šioje ataskaitoje stebėsenos duomenys ir rodikliai vertinami lyginant mokslo metų, pradedant 2012-2013 ir baigiant 2020-2021, rodiklių reikšmes, pasitelkiant šiuos analizės lygmenis: šalies, savivaldybės, institucijų grupės, institucijų tipo, mokinių koncentrų (1 pav.).

1 pav.

Rodiklių grupavimo ir analizės schema

3.1. Ugdymo karjerai konteksto rodikliai

Niekur nedirbančių ir nesimokančių 15 – 24 m. amžiaus asmenų dalis. Tai yra Eurostato rodiklis, matuojantis nedirbančio, nesimokančio ir nedalyvaujančio mokymuose 15-24 m. amžiaus jaunimo (angl. NEET) dalį. Eurostato duomenimis, niekur nedirbančių ir nesimokančių 15-24 m. amžiaus asmenų dalis Lietuvoje paskutinius metus didėja: 2021 m. sudarė 11,3 %. 2020 m. 10,8%, 2019 m. sudarė 8,6 proc. , 2018 m. - 8 proc. (Šaltinis:

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tipslm90/default/table?lang=en>).

Manytina, kad dėl karantino vieni labiausiai nukentėjusių yra jauni žmonės, nes didelė jaunimo dalis dirbo uždarytuose (viešbučių, restoranų) sektoriuose. Užimtumo tarnybos duomenimis, 2021 m. pasitikome su 16,8 bendru nedarbo procentu, o 16-24 m. jaunimo tarpe – 17,1 proc. (Šaltinis: <https://uzt.lt/darbo-rinka2/statistiniai-rodikliai-2-2>)

Perėjimas iš švietimo sistemos į darbo rinką apibrėžiamas kaip fenomenas, būdingas jaunimo grupei; perėjimas iš švietimo institucijos į darbo rinkos pasaulį, apimant ir perėjimą iš vienos švietimo sistemos lygmens į kitą; kaip procesas, vedantis iš švietimo sistemos į santykinai stabilią poziciją užimtumo sistemoje (Marchetti et al, 2001). Tarptautinė darbo organizacija perėjimą iš švietimo sistemos į darbo rinką (angl. school-to-work transition) apibrėžia „kaip periodą nuo mokymosi užbaigimo (arba iš švietimo sistemos pasitraukimo) neperėjus atitinkamos išsilavinimo pakopos, neįgijus kvalifikacijos) iki pirmojo pastovaus (angl. regular) ir tenkinančio (angl. satisfactory) darbo gavimo“. Perėjimas iš švietimo sistemos į darbo rinką yra sąlygojamas daugelio tarpusavyje sąveikaujančių subjektyvių ir struktūrinių veiksnių, t. y. specifinio šalies sociokultūrinio konteksto, demografinių veiksnių, darbo rinkos, švietimo sistemos organizavimo ir struktūros, valstybės vaidmens formuojant darbo jėgos pasiūlą ir paklausą (2). Nors kai kurie ekspertai mano, kad tiek vidurinio ugdymo aprėptis, tiek niekur nedarbančių ir nesimokančių 15-24 m. amžiaus asmenų dalis galėtų būti profesinio orientavimo rezultato rodikliai, tiksliau manyti, kad šių rodiklių reikšmių pokyčiai tik iš dalies susiję su mokinių ugdymu karjerai. Šių rodiklių dydis labiau priklauso nuo bendros šalies socialinės ekonominės situacijos ir valstybės institucijų bendradarbiavimo sprendžiant pasitraukimo iš švietimo sistemos ir jaunimo nedarbo problemas.

Ugdymo karjerai stebėsenai ypač aktualūs indėlio ir proceso rodikliai, nes ugdymo karjerai veiklų rezultatus sudėtinga kiekybiškai įvertinti. Indėlio, proceso ir rezultato rodiklių analizė pateikiama kituose šios ataskaitos skyriuose.

3.2. Profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų tiekėjų tinklo išdėstymas

2020-2021 m.m. profesinio orientavimo (karjeros) paslaugas mokiniams organizavo 588 švietimo įstaigos (32 profesinio mokymo įstaigos ir jų skyriai bei 556 bendrojo ugdymo mokyklos). Tiek mokyklų rinko ir UKSIS sistemoje pateikė duomenis apie vykdytą mokinių profesinį orientavimą (ugdymą karjerai).

24 bendrojo lavinimo ir 5 profesinės mokyklos nepateikė duomenų dėl techninių priežasčių (dėl ŠVIS pertvarkos negalėjo prisijungti prie sistemos duomenų teikimo termino eigoje, nebuvo

laiku sutvarkę naujų teikėjų registracijos, tvirtintojai nepatvirtino duomenų įvedėjo pateiktos ataskaitos – pastarųjų, kaip ir praėjusiais metais, tarp nepateikusiųjų daugiausia). Dar viena problema, kodėl nepateikiami duomenys - susijungus dviems ar daugiau mokymo įstaigų 2020 ar 2021 metais, jei vienas iš jų prieš susijungiant buvo UKSIS sistemos vartotojas, o kitas –ne vartotojas, naujai susikūrusioms įstaigoms sistema negeneruoja UKSIS ataskaitos formos. Kadangi kai kurios profesinio mokymo įstaigos yra nuolatinėse reformose (įstaigų prijungimai, sujungimasi, tapimas skyriais), informacijos apie ugdymą karjerai negaunama po kelerius metus.

13 mokyklų pateikė informaciją, kad iš viso nevykdo ugdymo karjerai veiklų arba šios veiklos integruotos į dalykų mokymą. Mokyklos teigė nevykdančios ugdymo karjerai veiklų, motyvuodami tuo, kad pasibaigus projektui, tam tikslui negauna finansavimo, mokykloje nėra karjeros specialisto.

Lyginant pagal savivaldybes, labai skirtingas UKSIS duomenų teikėjų aktyvumas. Visos bendrojo ugdymo mokyklos laiku duomenis pateikė šiose savivaldybėse: Alytaus miesto, Alytaus rajono, Anykščių rajono, Elektrėnų, Kelmės rajono, Klaipėdos rajono, Molėtų rajono, Pagėgių, Pakruojo rajono, Raseinių rajono, Šilalės rajono. Mažiau nei pusė bendrojo ugdymo mokyklų pateikė Lazdijų rajono, Marijampolės, Palangos m., Skuodo rajono, Utenos rajono, Varėnos rajono, Visagino savivaldybėse. Birštono ir Neringos savivaldybių mokyklos duomenų nepateikė visai (kaip ir praėjusiais mokslo metais).

Kaip sklandžiai ir laiku eisis surinkti UKSIS duomenis iš bendrojo ugdymo mokyklų savivaldybėse, priklauso ir nuo profesinio orientavimo koordinatoriaus savivaldybėje aktyvumo, bendradarbiavimo, pačių profesinio orientavimo koordinatorių savivaldybėse kaitos. Per paskutinius metus pasikeitė penktadalis koordinatorių savivaldybėse. Yra savivaldybių su stipriais koordinatoriais, kurie domisi savo kuruojama sritimi, laiku informuoja kuruojamas mokyklas, tačiau yra ir tokių savivaldybių, kurių mokyklos net nežino, kas yra jų profesinio orientavimo koordinatorius savivaldybėje, atitinkamai, laiku negauna informacijos.

588 švietimo įstaigose praėjusiais mokslo metais buvo 74,11 karjeros specialistų etatų (2019-2020 m.m. 570 švietimo įstaigų 72,19 etatų; 2018-2019 m.m. 678 švietimo įstaigose buvo 89,47 etatai; 2017-2018 mokslo metais 586 švietimo įstaigoms teko apie 79,015 karjeros specialistų etatus). Šiuos etatus praėjusiais mokslo metais dalijosi 521 karjeros specialistas, t.y. vienam karjeros specialistui tenka vidutiniškai po 0,14 etato (2019-2020 m. 0,13 etato; 2018-2019 m. 0,14 etato; 2017-2018 m.m. buvo 0,13 etato; 2016-2017 m.m. 0,1 etato).

Absolūtus didžiausias karjeros specialistų, etatų ir mokinių skaičius išlieka gimnazijose, mažiausias specialistų ir etatų skaičius - profesinio mokymo įstaigose. **Vienam karjeros specialisto etatui** tenkantis mokinių skaičius 2020-2021 mokslo metais **nepalankiausias profesinio mokymo įstaigose** (1 etatui tektų apie 18 000 mokinių; tačiau tai akivaizdus pagerėjimas lyginant su 2019-2020 m.- apie 60000 mokinių vienam etatui). Geresnėje situacijoje bendrojo ugdymo mokyklos, bet ir jose mokinių skaičius specialistų etatui išlieka panašus, kaip ir ankstesniais metais (vienam etatui tenka vidutiniškai 2400 – 3000 mokinių).

Apžvelgiant į karjeros specialistų etatų skaičiaus rodiklį nuo ugdymo karjerai stebėsenos pradžios 2012-2013 m. m., palankiausias mokinių ir karjeros specialistų etatų skaičiaus santykis buvo profesinio mokymo įstaigose (622 mokinių vienam karjeros specialisto etatui). 2013-2014 m.m. mažiausiai mokinių vienam karjeros specialisto etatui teko pagrindinėse mokyklose (apie 1100), 2014-2015 m.m. – vidurinėse mokyklose (apie 1300), 2015-2016 m.m. – pagrindinėse mokyklose (apie 1997), 2016-2017 m.m. vidurinėse mokyklose (1772). Nepalankiausias mokinių ir karjeros specialistų skaičiaus santykis 2018-2019 ir 2017-2018 mokslo metais irgi buvo profesinio mokymo įstaigose (virš 5000 mokinių vienam karjeros specialisto etatui), 2016-2017 mokslo metais pagrindinėse mokyklose (apie 6800 mokinių etatui), 2015-2016 m.m. nepalankiausioje vietoje buvo atsidūrusios progimnazijos (apie 7530) ir profesinio mokymo įstaigos (apie 6550 mokinių vienam karjeros specialistui).

Karjeros specialistų moterų praėjusiais mokslo metais procentas visų tipų mokymo įstaigose vienodas- apie 95 procentus. Lyginant su ankstesniais metais (99%), manytina, labai nežymiai šioje veiklos srityje daugėja darbuotojų vyrų. (4 lentelė).

4 lentelė. Karjeros paslaugų tiekėjų tinklo išdėstymas pagal institucijos tipą ir metus

Institucijos tipas	Duomenis UKSIS sistemai pateikusių mokyklų skaičius	Mokslo metai	Karjeros specialistų pasiskirstymas pagal lytį (mot.)	Mokinių skaičius	Karjeros specialistų skaičius	Karjeros specialistų etatų skaičius	Vienam karjeros specialisto etatui tenkantis mokinių skaičius
Gimnazija	288	2020-2021	94,89%	125.168	274	42,563	2940,77
Pagrindinė mokykla	148	2020-2021	94,64%	24.559	112	9,877	2486,48
Pradinė mokykla	1	2020-2021			0	0	
Profesinio mokymo įstaiga	32	2020-2021	95,12%	27.456	41	1,526	17992,14
Progimnazija	119	2020-2021	93,62%	50.902	94	20,143	2527,03
Suvestinė	588		94,63%	227.009	521	74,109	3063,18

**Karjeros paslaugų tiekėjų tinklo išdėstymas pagal institucijos tipą ir metus,
kaita 2012/2013 – 2019/2020 m.m.**

Institucijos tipas	Duomenis UKSIS sistemai pateikusių mokyklų skaičius	Mokslo metai	Karjeros specialistų pasiskirstymas pagal lytį (mot.)	Mokinių skaičius	Karjeros specialistų skaičius	Karjeros specialistų etatų skaičius	Vienam karjeros specialisto etatui tenkantis mokinių skaičius
Gimnazija	236	2012-2013	97,47%	122.396	396	155,05	789,40
	198	2013-2014	99,10%	121.282	335	97,71	1241,24
	235	2014-2015	94,74%	124.215	323	32,935	3771,52
	294	2015-2016	97,69%	136.210	389	30,235	4505,04
	219	2016-2017	95,55%	131.667	247	29,42	4475,42
	251	2017-2018	92,58%	127.528	310	34,953	3648,56
	296	2018-2019	94,83%	124.142	329	41,3855	2999,65
269	2019-2020	93,46%	124.548	306	41,777	2981,26	
Pagrindinė mokykla	281	2012-2013	92,91%	56.875	296	61,7	921,80
	245	2013-2014	92,18%	53.081	243	51,67	1027,31
	291	2014-2015	96,85%	49.138	254	17,2125	2854,79
	299	2015-2016	96,43%	48.988	280	24,53	1997,06
	192	2016-2017	97,32%	42.648	149	6,28	6791,08
	212	2017-2018	97,92%	37.471	144	15,067	2486,96
	229	2018-2019	98,11%	32.180	159	19,14	1681,30
163	2019-2020	99,20%	28.189	125	10,376	2716,75	
Profesinio mokymo įstaiga	81	2012-2013	90,55%	40.046	127	64,86	617,42
	46	2013-2014	87,01%	39.620	77	30,15	1314,10
	46	2014-2015	90,00%	38.536	60	5,5	7006,55
	45	2015-2016	82,69%	37.483	52	5,7	6575,96
	35	2016-2017	89,09%	36.818	55	8,5	4331,53
	27	2017-2018	92,11%	33.121	38	5	6624,20
	32	2018-2019	90,00%	30.186	50	6,31	4783,84
26	2019-2020	92,50%	27.168	40	0,446	60914,80	
Progimnazija	59	2012-2013	94,74%	24.514	76	21,55	1137,54
	70	2013-2014	98,72%	28.859	78	22,3725	1289,93
	71	2014-2015	94,87%	29.848	78	4,4625	6688,63
	82	2015-2016	95,00%	35.259	80	4,6825	7529,95
	76	2016-2017	93,33%	37.569	60	8,075	4652,51
	94	2017-2018	96,43%	40.861	84	23,995	1702,90
	119	2018-2019	95,70%	44.515	93	22,9075	1943,25
110	2019-2020	94,44%	47.432	90	19,5535	2425,75	
Vidurinė mokykla	183	2012-2013	94,80%	53.089	269	72,86	728,64
	135	2013-2014	95,41%	41.746	196	37,6	1110,27
	97	2014-2015	98,31%	29.850	118	23,705	1259,23
	8	2015-2016	81,82%	1.924	11	0	
	6	2016-2017	75,00%	1.772	4	1	1772,00

Žvelgiant į Karjeros paslaugų tiekėjų tinklo išsidėstymą per devynerius mokslo metus nuo 2012-2013 mokslo metų, tik 2012-2013 ir 2013-2014 mokslo metais karjeros specialistų etatų skaičius daugmaž atitiko rekomenduojamas proporcijas, pateikiamas Bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų mokinių ugdymo karjerai modelyje (1). Vėlesniais mokslo metais neatitikimas didėja, t.y. karjeros specialisto etatui tenka vis daugiau mokinių. Nuo 2012-2013 m.m. vienam karjeros specialisto etatui tenkančių mokinių skaičius padidėjo nuo 824 mokinių iki 2556 mokinių 2018-2019 m.m., arba 3,1 karto, 3129 mokinių 2019/2020 m.m., arba 3,8 karto, 3063 mokinių 2020-2021 m.m., arba 3,7 karto. (3 lentelė). Dar didesnis atotrūkis stebimas pagal atskiras savivaldybes (5 lentelė).

Išanalizavus paslaugų tiekėjų tinklo išsidėstymą **savivaldybėse**, matyti, kad išlieka dideli karjeros specialistų etatų skaičiaus skirtumai. Didžiausias karjeros specialistų **etatų** skaičius, kaip ir ankstesniais metais, buvo Šiaulių miesto savivaldybės mokyklose: čia 52 specialistai su 25,21 karjeros specialisto etato teko 9.883 mokiniams, arba 1 karjeros specialistas 190 mokinių, atitinkamai 392 mokinių 1 specialisto etatui. 15% savivaldybių šis skaičius atitinka Bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų mokinių ugdymo karjerai modelio (toliau- Modelis) rekomendacijas (601-1200 mokinių vienam karjeros specialistui). Kitose savivaldybėse vienam karjeros specialisto etatui tenkantis mokinių skaičius praėjusiais metais (kaip ir ankstesniais) neatitiko Modelio rekomendacijų.

Karjeros specialistų pasiskirstymo pagal lytį vidurkis išlieka apie 95 proc. specialistų - moterų. 2/3 savivaldybių – 100 proc. karjeros specialistų yra moterys. (4 lentelė).

2020-2021m.m. mokslo metais ketvirtadalyje savivaldybių karjeros specialistų etatų nebuvo, dar trečdalyje – nesiekė 0,5 etato. Kitaip tariant, 60 proc. savivaldybių karjeros specialistų etatų arba iš viso nebuvo, arba nesiekė 0,5 etato sudėjus visose tos savivaldybės mokyklose.

Dirbančių karjeros specialistų ir jų užimamų etatų santykis palankiausias, t.y. vienam karjeros specialistui vidutiniškai tenka 1 etatas – Palangos miesto, Skuodo r., 0,48 etato - Šiaulių miesto savivaldybėje, 0,38 – Alytaus m. ir Joniškio r.savivaldybėse.

Analizuojant dirbančių karjeros specialistų (ne etatų) skaičių, tenkantį mokinių skaičiui savivaldybėse, iš 58 duomenis pateikusių savivaldybių, šalies vidurkis yra 436 mokiniai (2019-2020 m.m. 402 mokiniai) vienam karjeros specialistui; (2018-2019 m.m. 364 mokiniai, 2017-2018 m.m.

buvo 412, 2016-2017 m.m. buvo 482 mokinių vienam karjeros specialistui, 2015-2016 m.m. apie 325).

Kaip jau minėta, šalies mastu etatų skaičius iš pateikusių 588 mokyklų yra 74,11, o vidutinis mokinių skaičius karjeros specialistų vienam etatui yra 3063 mokiniai; specialistų dirba 521. Maždaug 3/4 dirbančių specialistų ugdymo karjerai veiklos yra neetatinės (5 lentelė).

5 lentelė. Karjeros paslaugų tiekėjų tinklo išdėstymas pagal savivaldybes

Savivaldybė	Duomenis UKSIS sistemai pateikusių mokyklų skaičius	Mokslo metai	Mokinių skaičius	Karjeros specialistų pasiskirstymas pagal lytį	Karjeros specialistų skaičius	Karjeros specialistų etatų skaičius	Vienam karjeros specialisto etatui tenkantis mokinių skaičius
Akmenės r. sav.	5	2020-2021	1.731	100,00%	7	0,21	8242,86
Alytaus m. sav.	12	2020-2021	5.702	100,00%	11	4,125	1382,30
Alytaus r. sav.	6	2020-2021	1.375	100,00%	2	0,07	19642,86
Anykščių r. sav.	6	2020-2021	1.313	80,00%	5	0,52	2525,00
Birštono sav.		2020-2021	344				
Biržų r. sav.	4	2020-2021	1.968	100,00%	3	0,5	3936,00
Druskininkų sav.	4	2020-2021	1.298	100,00%	3	0,05	25960,00
Elektrėnų sav.	6	2020-2021	2.178	100,00%	9	0,04	54450,00
Ignalinos r. sav.	3	2020-2021	760	100,00%	1	0,12	6333,33
Jonavos r. sav.	9	2020-2021	3.558	100,00%	3	0	
Joniškio r. sav.	6	2020-2021	1.657	100,00%	5	1,85	895,68
Jurbarko r. sav.	9	2020-2021	1.978	80,00%	5	0,1	19780,00
Kaišiadorių r. sav.	7	2020-2021	2.388	100,00%	5	0	
Kalvarijos sav.	3	2020-2021	733	100,00%	3	1,13	648,67
Kauno m. sav.	43	2020-2021	29.146	89,74%	39	2	14573,00
Kauno r. sav.	13	2020-2021	6.038	100,00%	7	0,2	30190,00
Kazlų Rūdos sav.	4	2020-2021	677		0	0	
Kėdainių r. sav.	14	2020-2021	3.917	100,00%	11	0,975	4017,44
Kelmės r. sav.	12	2020-2021	1.988	88,24%	17	2,25	883,56
Klaipėdos m. sav.	21	2020-2021	15.375	100,00%	17	4,5	3416,67
Klaipėdos r. sav.	14	2020-2021	3.038	76,92%	13	1	3038,00
Kretingos r. sav.	10	2020-2021	3.050	100,00%	8	0,002	1525000,00
Kupiškio r. sav.	6	2020-2021	1.379	100,00%	3	0,028	49250,00
Lazdijų r. sav.	3	2020-2021	1.437	0,00%	1	0	
Marijampolės sav.	4	2020-2021	5.148		0	0	
Mažeikių r. sav.	10	2020-2021	4.485	100,00%	10	0	
Molėtų r. sav.	5	2020-2021	1.359	50,00%	2	0	
Neringos sav.		2020-2021	87				
Pagėgių sav.	4	2020-2021	499	100,00%	2	0	
Pakruojo r. sav.	8	2020-2021	1.166	100,00%	5	0,1	11660,00
Palangos m. sav.	2	2020-2021	854	100,00%	2	2	427,00

Panevėžio m. sav.	17	2020-2021	8.334	94,12%	17	4,75	1754,53
Panevėžio r. sav.	7	2020-2021	1.789	90,91%	11	0	
Pasvalio r. sav.	5	2020-2021	1.592	100,00%	4	2	796,00
Plungės r. sav.	11	2020-2021	2.863	100,00%	12	2,726	1050,26
Prienų r. sav.	10	2020-2021	1.615	100,00%	7	0,028	57678,57
Radviliškio r. sav.	10	2020-2021	2.674	100,00%	6	0,075	35653,33
Raseinių r. sav.	9	2020-2021	2.460	83,33%	6	0	
Rietavo sav.	2	2020-2021	540	100,00%	3	0,1	5400,00
Rokiškio r. sav.	4	2020-2021	2.184	100,00%	3	0	
Skuodo r. sav.	1	2020-2021	1.201	100,00%	3	3	400,33
Šakių r. sav.	8	2020-2021	2.088	100,00%	5	0	
Šalčininkų r. sav.	16	2020-2021	2.454	100,00%	13	1,24	1979,03
Šiaulių m. sav.	29	2020-2021	9.883	94,23%	52	25,21	392,03
Šiaulių r. sav.	11	2020-2021	2.196	100,00%	6	0,04	54900,00
Šilalės r. sav.	8	2020-2021	1.838	100,00%	10	0,3	6126,67
Šilutės r. sav.	11	2020-2021	3.139	100,00%	8	1,4	2242,14
Širvintų r. sav.	4	2020-2021	1.019	100,00%	3	0,05	20380,00
Švenčionių r. sav.	3	2020-2021	1.392	100,00%	4	0	
Tauragės r. sav.	10	2020-2021	3.126	100,00%	9	1,68	1860,71
Telšių r. sav.	12	2020-2021	3.294	83,33%	6	0,18	18300,00
Trakų r. sav.	13	2020-2021	2.493	90,91%	11	3,15	791,43
Ukmergės r. sav.	11	2020-2021	2.738	100,00%	10	0	
Utenos r. sav.	4	2020-2021	2.780	100,00%	1	0	
Varėnos r. sav.	4	2020-2021	1.335	100,00%	5	0	
Vilkaviškio r. sav.	9	2020-2021	2.958	100,00%	7	1,25	2366,40
Vilniaus m. sav.	74	2020-2021	44.118	91,43%	70	3,66	12054,10
Vilniaus r. sav.	26	2020-2021	6.304	96,00%	25	1	6304,00
Visagino sav.	3	2020-2021	1.609	100,00%	3	0	
Zarasų r. sav.	3	2020-2021	1.133	100,00%	2	0,5	2266,00
Suvestinė	588		227.009	94,63%	521	74,109	3063,18

Apibendrinant duomenis, vienam karjeros specialisto etatui tenkantis mokinių skaičius šalyje praėjusiais metais (kaip ir ankstesniais) neatitiko Bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų mokinių ugdymo karjerai modelio rekomendacijų (601-1200 mokinių vienam karjeros specialistui), jis daugiau kaip 3 kartus viršijo siektiną šio rodiklio reikšmę. Ketvirtadalyje savivaldybių nebuvo taikomas etatinis karjeros specialistų darbo apmokėjimas. Nors mokinių karjeros kompetencijų ugdyme dalyvauja tiek karjeros specialistai vyrai, tiek moterys, šalies karjeros specialistų pasiskirstymo pagal lytį rodiklis yra stipriai nutolęs nuo siektinos reikšmės, atspindinčios lyčių pusiausvyrą.

3.3. Karjeros specialistų kvalifikacija ir kompetencija

Karjeros specialisto apibrėžimas pateiktas LR Švietimo įstatymo 2016 04 07 redakcijos 2 straipsnyje: Karjeros specialistas – asmuo, teikiantis profesinio informavimo ir konsultavimo, ugdymo karjerai paslaugas. Ugdymo karjerai stebėsenos informacinėje sistemoje vartojama sąvoka “karjeros specialistas” apibūdina asmenis, kurie “vadovauja ugdymui karjerai, profesiniam informavimui ir profesiniam konsultavimui skirtos ... specialistų grupės darbui, koordinuoja ir vykdo susijusias veiklas“, specialistus, atsakingus “už profesinio orientavimo veiklos koordinavimą mokykloje”, taip pat profesinio informavimo konsultantus (profesijos patarėjus, socialinius pedagogus, mokyklų psichologus) (plačiau žiūr. skyriuje “Sąvokos ir sutrumpinimai”).

2020-2021 m. m. karjeros paslaugas mokyklose organizavo ir teikė 521 karjeros specialistas. 198 mokyklos (arba 34 proc.) iš pateikusių UKSIS ataskaitas ir neteikusiųjų nurodė, kad iš viso neturi karjeros specialisto.

Siekiant sukurti prielaidas ES valstybėms tobulinti švietimo politiką, kuri užtikrintų geresnę švietimo kokybę ir veiksmingumą, 2005 m. Europos Komisija priėmė dokumentą „Bendrieji Europos principai mokytojų kompetencijoms ir kvalifikacijai“, kuris mokytojų profesiją sieja su aukšta kvalifikacija, mokymusi visą gyvenimą, mobilumu ir bendradarbiavimu (3).

Profesinio orientavimo (karjeros) paslaugos mokiniams dažniausiai siejamos su švietimo pagalbos, neformaliojo švietimo paslaugomis arba mokinių pažintine veikla, todėl šių paslaugų teikėjams (karjeros specialistams) buvo keliami reikalavimai, panašūs į mokytojų ir švietimo pagalbos specialistams keliamus kvalifikacinius reikalavimus (Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymas Nr. V-774 „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“ (TAR, 2014, Nr. 2014-11394).

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. balandžio 25 d. įsakymu Nr. V-617 (TAR, 2022-04-25, Nr. 8330) patvirtintas Karjeros specialistų išsilavinimo ir profesinių žinių reikalavimų aprašas, kuriame numatoma, jog Karjeros specialistas privalo turėti ne žemesnę kaip Lietuvos kvalifikacijų sandaros VI lygio kvalifikacinį laipsnį arba lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją; pedagogo kvalifikaciją arba būti išklauses pedagoginių ir psichologinių žinių kursą švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, jei dirba bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose ar švietimo pagalbos įstaigose; taip pat specialistas, turintis trumpesnę kaip 3 metų darbo patirtį, susijusią su ugdymu karjerai, profesiniu informavimu ir konsultavimu iki darbo karjeros specialistu pradžios ar studijų metu nėra išklauses ne mažiau nei 15 studijų kreditų

apimties modulį (-ius), susijusį (-ius) su karjeros valdymu, konsultavimu, vystymu, per vienerius metus nuo įsidarbinimo karjeros specialistu pirmą kartą pradžios privalo išklaustyti kvalifikacijos tobulinimo programą, kuri įgyvendinama to paties Aprašo nustatyta tvarka.

Šiai dienai, siekiami įvertinti mokykloje dirbančių karjeros specialistų pasirengimo teikti paslaugas lygį 2020-2021 mokslo metais, galime stebėti specializuotą aukštąjį išsilavinimą turinčių karjeros specialistų pasiskirstymą, kvalifikacijos tobulinimui skiriamo laiko dalį ir “naujokų” bei turinčių 2 m. ir didesnę darbo patirtį specialistų pasiskirstymą.

Išanalizavus duomenis apie karjeros specialistų, turinčių bakalauro arba magistro (arba jam prilyginamą) kvalifikacinį laipsnį (įgytą baigus bakalauro arba magistrantūros studijų programą, tiesiogiai susijusią su profesiniu orientavimu (ugdymu karjerai), pvz., Karjeros projektavimas, Karjeros edukologija, Ugdymo karjerai pedagogika, Profesijos edukologija, Karjera ir profesinis konsultavimas), skaičių, galime matyti, kad tokių 12,09 proc. (pernai tokių specialistų buvo 13 proc., užpernai 14 proc.). Iš viso 63 karjeros specialistai praėjusiais metais turėjo aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusį su profesiniu orientavimu (pernai 74, užpernai 89).

Palyginus duomenis pagal institucijos tipą, matome, kad aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusį su profesiniu orientavimu, daugiausia, kaip ir praėjusiais metais, turi karjeros specialistai profesinio mokymo įstaigose ir pagrindinėse mokyklose (apie 14 proc., pernai – 17 proc.), padaugėjo progimnazijose (9,5 proc, pernai 6 proc.). (6 lentelė).

6 lentelė. Karjeros specialistų kvalifikacija ir kompetencija (pagal institucijos tipą)

Institucijos tipas	Duomenis UKSIS sistemai pateikusių mokyklų skaičius	Mokslo metai	Karjeros specialistų skaičius	Karjeros specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusį su profesiniu orientavimu, skaičius	Karjeros specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusį su profesiniu orientavimu, dalis	Vidutinis karjeros specialisto kvalifikacijai tobulinti panaudotų valandų skaičius
Gimnazija	288	2020-2021	274	33	12,04%	13,75
Pagrindinė mokykla	148	2020-2021	112	15	13,39%	5,81
Pradinė mokykla	1	2020-2021	0	0		
Profesinio mokymo įstaiga	32	2020-2021	41	6	14,63%	8,37
Progimnazija	119	2020-2021	94	9	9,57%	13,95
Suvestinė	588		521	63	12,09%	11,66

**Karjeros specialistų kvalifikacija ir kompetencija,
kaita 2012/2013 – 2019/2020 m.m.**

Institucijos tipas	Duomenis UKSIS sistemai pateikusių mokyklų skaičius	Mokslo metai	Karjeros specialistų skaičius	Karjeros specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusį su profesiniu orientavimu, skaičius	Karjeros specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusį su profesiniu orientavimu, dalis	Vidutinis karjeros specialisto kvalifikacijai tobulinti panaudotų valandų skaičius
Gimnazija	236	2012-2013	396	50	12,63%	37,51
Pagrindinė mokykla	281	2012-2013	296	29	9,80%	23,51
Profesinio mokymo įstaiga	81	2012-2013	127	19	14,96%	42,99
Progimnazija	59	2012-2013	76	4	5,26%	28,25
Vidurinė mokykla	183	2012-2013	269	32	11,90%	27,88
Gimnazija	198	2013-2014	335	30	8,96%	21,59
Pagrindinė mokykla	245	2013-2014	243	23	9,47%	16,88
Profesinio mokymo įstaiga	46	2013-2014	77	8	10,39%	28,69
Progimnazija	70	2013-2014	78	10	12,82%	19,33
Vidurinė mokykla	135	2013-2014	196	31	15,82%	17,35
Gimnazija	235	2014-2015	323	32	9,91%	12,93
Pagrindinė mokykla	291	2014-2015	254	21	8,27%	10,66
Profesinio mokymo įstaiga	46	2014-2015	60	6	10,00%	10,93
Progimnazija	71	2014-2015	78	5	6,41%	10,12
Vidurinė mokykla	97	2014-2015	118	9	7,63%	8,08
Gimnazija	294	2015-2016	389	41	10,54%	10,25
Pagrindinė mokykla	299	2015-2016	280	33	11,79%	5,82
Profesinio mokymo įstaiga	45	2015-2016	52	8	15,38%	9,63
Progimnazija	82	2015-2016	80	7	8,75%	6,00
Vidurinė mokykla	8	2015-2016	11	0	0,00%	7,91
Gimnazija	219	2016-2017	247	36	14,56%	11,17
Pagrindinė mokykla	192	2016-2017	149	13	8,72%	7,28
Profesinio mokymo įstaiga	35	2016-2017	55	11	20,00%	12,13
Progimnazija	76	2016-2017	60	9	15,00%	8,73
Vidurinė mokykla	6	2016-2017	4	2	50,00%	4,50
Gimnazija	251	2017-2018	310	48	15,48%	10,58
Pagrindinė mokykla	212	2017-2018	144	25	17,36%	9,06
Profesinio mokymo įstaiga	27	2017-2018	38	8	21,05%	7,71
Progimnazija	94	2017-2018	84	6	7,38%	7,27
Gimnazija	296	2018-2019	329	45	13,68%	11,45
Pagrindinė mokykla	229	2018-2019	159	22	13,84%	6,19
Pradinė mokykla	2	2018-2019	0	0		
Profesinio mokymo įstaiga	32	2018-2019	50	9	18,00%	10,22

Progimnazija	119	2018-2019	93	13	13,98%	11,29
Gimnazija	269	2019-2020	306	41	13,40%	9,34
Pagrindinė mokykla	163	2019-2020	125	21	16,80%	5,68
Pradinė mokykla	2	2019-2020	0	0		
Profesinio mokymo įstaiga	26	2019-2020	40	7	17,50%	9,18
Progimnazija	110	2019-2020	90	5	5,56%	12,94

Lygindami karjeros specialistų formalųjį pasirengimą teikti profesinio orientavimo (karjeros) paslaugas pagal savivaldybes, matome, kad daugiausia specializuotą išsilavinimą turinčių deklaruoja Molėtų ir Švenčionių rajonų savivaldybių mokyklos (50 proc.). Daugiau nei trečdalis savivaldybių mokyklose nėra karjeros specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusį su profesiniu orientavimu. (7 lentelė).

7 lentelė. Karjeros specialistų kvalifikacija ir kompetencija (pagal savivaldybes)

Savivaldybė	Duomenis UKSIS sistemai pateikusių mokyklų skaičius	Mokslo metai	Karjeros specialistų skaičius	Karjeros specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusį su profesiniu orientavimu, skaičius	Karjeros specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusį su profesiniu orientavimu, dalis	Vidutinis karjeros specialisto kvalifikacijai tobulinti panaudotų valandų skaičius
Akmenės r. sav.	5	2020-2021	7	2	28,57%	3,43
Alytaus m. sav.	12	2020-2021	11	1	9,09%	18,36
Alytaus r. sav.	6	2020-2021	2	0	0,00%	4,00
Anykščių r. sav.	6	2020-2021	5	0	0,00%	3,00
Biržų r. sav.	4	2020-2021	3	1	33,33%	5,67
Druskininkų sav.	4	2020-2021	3	0	0,00%	2,67
Elektrėnų sav.	6	2020-2021	9	0	0,00%	16,67
Ignalinos r. sav.	3	2020-2021	1	0	0,00%	1,00
Jonavos r. sav.	9	2020-2021	3	0	0,00%	21,17
Joniškio r. sav.	6	2020-2021	5	2	40,00%	3,00
Jurbarko r. sav.	9	2020-2021	5	2	40,00%	14,60
Kaišiadorių r. sav.	7	2020-2021	5	1	20,00%	8,00
Kalvarijos sav.	3	2020-2021	3	1	33,33%	22,67
Kauno m. sav.	43	2020-2021	39	6	15,38%	8,33
Kauno r. sav.	13	2020-2021	7	0	0,00%	5,14
Kazlų Rūdos sav.	4	2020-2021	0	0		
Kėdainių r. sav.	14	2020-2021	11	2	18,18%	18,82
Kelmės r. sav.	12	2020-2021	17	1	5,88%	14,29
Klaipėdos m. sav.	21	2020-2021	17	1	5,88%	27,59
Klaipėdos r. sav.	14	2020-2021	13	1	7,69%	2,23
Kretingos r. sav.	10	2020-2021	8	0	0,00%	7,50

Kupiškio r. sav.	6	2020-2021	3	1	33,33%	1,67
Lazdijų r. sav.	3	2020-2021	1	0	0,00%	14,00
Marijampolės sav.	4	2020-2021	0	0		
Mažeikių r. sav.	10	2020-2021	10	1	10,00%	15,20
Molėtų r. sav.	5	2020-2021	2	1	50,00%	9,00
Pagėgių sav.	4	2020-2021	2	0	0,00%	15,00
Pakruojo r. sav.	8	2020-2021	5	0	0,00%	2,70
Palangos m. sav.	2	2020-2021	2	0	0,00%	32,50
Panevėžio m. sav.	17	2020-2021	17	1	5,88%	11,24
Panevėžio r. sav.	7	2020-2021	11	0	0,00%	4,36
Pasvalio r. sav.	5	2020-2021	4	1	25,00%	20,00
Plungės r. sav.	11	2020-2021	12	3	25,00%	7,92
Prienų r. sav.	10	2020-2021	7	3	42,86%	7,43
Radviliškio r. sav.	10	2020-2021	6	0	0,00%	7,83
Raseinių r. sav.	9	2020-2021	6	0	0,00%	4,67
Rietavo sav.	2	2020-2021	3	0	0,00%	23,33
Rokiškio r. sav.	4	2020-2021	3	0	0,00%	2,67
Šakių r. sav.	8	2020-2021	5	0	0,00%	5,60
Šalčininkų r. sav.	16	2020-2021	13	3	23,08%	5,62
Šiaulių m. sav.	29	2020-2021	52	2	3,85%	24,70
Šiaulių r. sav.	11	2020-2021	6	0	0,00%	3,00
Šilalės r. sav.	8	2020-2021	10	0	0,00%	2,20
Šilutės r. sav.	11	2020-2021	8	2	25,00%	13,75
Širvintų r. sav.	4	2020-2021	3	0	0,00%	21,33
Skuodo r. sav.	1	2020-2021	3	0	0,00%	1,00
Svenčionių r. sav.	3	2020-2021	4	2	50,00%	14,25
Tauragės r. sav.	10	2020-2021	9	1	11,11%	9,22
Telšių r. sav.	12	2020-2021	6	2	33,33%	19,00
Trakų r. sav.	13	2020-2021	11	4	36,36%	28,82
Ukmergės r. sav.	11	2020-2021	10	0	0,00%	5,85
Utenos r. sav.	4	2020-2021	1	0	0,00%	0,00
Varėnos r. sav.	4	2020-2021	5	2	40,00%	5,10
Vilkaviškio r. sav.	9	2020-2021	7	1	14,29%	2,71
Vilniaus m. sav.	74	2020-2021	70	9	12,86%	6,91
Vilniaus r. sav.	26	2020-2021	25	3	12,00%	11,76
Visagino sav.	3	2020-2021	3	0	0,00%	0,67
Zarasų r. sav.	3	2020-2021	2	0	0,00%	17,50
Suvestinė	588		521	63	12,09%	11,66

Be formaliojo išsilavinimo, labai svarbu, kiek karjeros specialistas skiria laiko turimų kompetencijų tobulinimui profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) srityje. Jau minėto Karjeros specialistų išsilavinimo ir profesinių žinių reiklavimų aprašo priede detalizuojama 200 ak. valandų karjeros specialisto programos modulių apimtis ir turinys.

2020-2021 mokslo metais vidutinis kvalifikacijos kėlimui skirtų valandų skaičius 11,66 val. – maždaug 2 val. ilgesnis, nei trejus praėjusius mokslo metus - 9,09 val. 2019-2020m.m. (dvejus ankstesnius mokslo metus kvalifikacijos kėlimo vidurkis 9,93 val. ir 9,53 val.). Virš 20 ak. val. kvalifikacijai tobulinti skyrė 9 savivaldybių mokyklos. Neskyrė kvalifikacijos kėlimui laiko 3 iš 58 duomenis pateikusių savivaldybių.

2020-2021 m.m. netobulino kvalifikacijos arba nepateikė informacijos apie tai karjeros specialistai iš 274 mokyklų (46 proc. pateikusių mokyklų); ankstesniais metais šis procentas buvo 52; 2018-2019 – 50; 2017-2018 m.m. 46 proc., 2016-2017 m.m. tokių buvo 42 proc., 2015-2016 m.m. 39 proc., 2014-2015 m.m. 19 proc. Taigi, **nors bendras vidutinis kvalifikacijai kelti valandų skaičius paskutiniaisiais metais padidėjo, tačiau lieka skirtumas tarp specialistų, keliančių/turinčių galimybę kelti kvalifikaciją arba jos neturinčių.**

Lyginant duomenis pagal institucijos tipą, daugiau laiko kvalifikacijai tobulinti skyrė gimnazijų ir progimnazijų specialistai (beveik 14 ak. val. per metus), mažiausiai - pagrindinių mokyklų specialistai (5,8 ak.val.). (6 -7 lentelės).

Šalies rodiklio “Vidutinis karjeros specialisto kvalifikacijai tobulinti panaudotų valandų skaičius” reikšmė 11,66 val. rodo, kad situacija šiek tiek gerėja, bet yra beveik 4 kartus (kaip ir ankstesniais metais) mažesnė už Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo koncepcijoje rekomenduojamą optimalų kvalifikacijos tobulinimo valandų skaičių mokytojams – 40 ak.val./m. (Žin., 2012, Nr. 62-3152).

Trečiasis rodiklis, iš vienos pusės susijęs su karjeros specialistų kompetencija, iš kitos – su specialistų kaita – “Karjeros specialistų, turinčių 2 m. ir mažesnę darbo patirtį, dalis”. Pirmieji profesinio orientavimo specialistai (profesijos patarėjai) Lietuvoje buvo parengti dar 2004 m. Šalies mokyklose 2020-2021 m. m. išlieka tendencija, kad apie 28 proc. karjeros specialistų buvo “naujokai” mokinių profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) srityje. Matyti, kad profesinio mokymo įstaigose „naujokų“ dirba didesnė dalis, nei bendrojo ugdymo mokyklose. Ankstesnius trejus metus „naujų“ specialistų dalis buvo panaši tiek bendrojo ugdymo, tiek profesinio mokymo įstaigose. (8 lentelė).

8 lentelė. Karjeros specialistų darbo patirtis pagal institucijos grupę

Institucijos grupė	Mokslo metai	Duomenis UKSIS sistemai pateikusių mokyklų skaičius	Karjeros specialistų skaičius	Karjeros specialistų, turinčių 2 m. ir mažesnę darbo patirtį, skaičius	Karjeros specialistų, turinčių 2 m. ir mažesnę darbo patirtį, dalis
Bendrojo ugdymo mokykla	2020-2021	556	480	131	27,29%
Profesinio mokymo įstaiga	2020-2021	32	41	18	43,90%
Suvestinė		588	521	149	28,60%
Karjeros specialistų darbo patirtis pagal institucijos grupę, kaita 2012/2013 – 2019/2020 m.m.					

Institucijos grupė	Mokslo metai	Duomenis UKSIS sistemai pateikusių mokyklų skaičius	Karjeros specialistų skaičius	Karjeros specialistų, turinčių 2 m. ir mažesnę darbo patirtį, skaičius	Karjeros specialistų, turinčių 2 m. ir mažesnę darbo patirtį, dalis
Bendrojo ugdymo mokykla	2012-2013	759	1.037	682	65,77%
Profesinio mokymo įstaiga	2012-2013	81	127	98	77,17%
Bendrojo ugdymo mokykla	2013-2014	648	852	519	60,92%
Profesinio mokymo įstaiga	2013-2014	46	77	51	66,23%
Bendrojo ugdymo mokykla	2014-2015	694	773	305	39,46%
Profesinio mokymo įstaiga	2014-2015	46	60	28	46,67%
Bendrojo ugdymo mokykla	2015-2016	683	760	248	32,63%
Profesinio mokymo įstaiga	2015-2016	45	52	28	53,85%
Bendrojo ugdymo mokykla	2016-2017	493	460	157	34,17%
Profesinio mokymo įstaiga	2016-2017	35	55	22	40,00%
Bendrojo ugdymo mokykla	2017-2018	559	538	158	29,38%
Profesinio mokymo įstaiga	2017-2018	27	38	19	50,00%
Bendrojo ugdymo mokykla	2018-2019	646	581	167	28,78%
Profesinio mokymo įstaiga	2018-2019	32	50	13	26,00%
Bendrojo ugdymo mokykla	2019-2020	544	521	148	28,41%
Profesinio mokymo įstaiga	2019-2020	26	40	11	27,50%

2 m. ir mažesnę darbo patirtį turinčių karjeros specialistų pasiskirstyme pagal savivaldybes, vien tik „nauji“ karjeros specialistai su mažesne darbo patirtimi dirbo Skuodo r. savivaldybėje. 11-os savivaldybių mokyklose „naujų“ karjeros specialistų nebuvo. (9 lentelė).

9 lentelė. Karjeros specialistų darbo patirtis pagal savivaldybes

Savivaldybė	Mokslo metai	Duomenis UKSIS sistemai pateikusių mokyklų skaičius	Karjeros specialistų skaičius	Karjeros specialistų, turinčių 2 m. ir mažesnę darbo patirtį, skaičius	Karjeros specialistų, turinčių 2 m. ir mažesnę darbo patirtį, dalis
Akmenės r. sav.	2020-2021	5	7	4	57,14%
Alytaus m. sav.	2020-2021	12	11	1	9,09%
Alytaus r. sav.	2020-2021	6	2	1	50,00%
Anykščių r. sav.	2020-2021	6	5	1	20,00%
Biržų r. sav.	2020-2021	4	3	0	0,00%
Druskininkų sav.	2020-2021	4	3	1	33,33%
Elektrėnų sav.	2020-2021	6	9	5	55,56%
Ignalinos r. sav.	2020-2021	3	1	0	0,00%
Jonavos r. sav.	2020-2021	9	3	0	0,00%
Joniškio r. sav.	2020-2021	6	5	3	60,00%
Jurbarko r. sav.	2020-2021	9	5	2	40,00%
Kaišiadorių r. sav.	2020-2021	7	5	1	20,00%
Kalvarijos sav.	2020-2021	3	3	2	66,67%
Kauno m. sav.	2020-2021	43	39	4	10,26%
Kauno r. sav.	2020-2021	13	7	3	42,86%
Kazlų Rūdos sav.	2020-2021	4	0	0	
Kėdainių r. sav.	2020-2021	14	11	4	36,36%
Kelmės r. sav.	2020-2021	12	17	10	58,82%
Klaipėdos m. sav.	2020-2021	21	17	7	41,18%
Klaipėdos r. sav.	2020-2021	14	13	2	15,38%
Kretingos r. sav.	2020-2021	10	8	3	37,50%
Kupiškio r. sav.	2020-2021	6	3	0	0,00%
Lazdijų r. sav.	2020-2021	3	1	0	0,00%
Marijampolės sav.	2020-2021	4	0	0	
Mažeikių r. sav.	2020-2021	10	10	3	30,00%
Molėtų r. sav.	2020-2021	5	2	1	50,00%
Pagėgių sav.	2020-2021	4	2	1	50,00%
Pakruojo r. sav.	2020-2021	8	5	2	40,00%
Palangos m. sav.	2020-2021	2	2	1	50,00%
Panevėžio m. sav.	2020-2021	17	17	7	41,18%
Panevėžio r. sav.	2020-2021	7	11	4	36,36%
Pasvalio r. sav.	2020-2021	5	4	0	0,00%
Plungės r. sav.	2020-2021	11	12	4	33,33%
Prienų r. sav.	2020-2021	10	7	4	57,14%
Radviliškio r. sav.	2020-2021	10	6	2	33,33%
Raseinių r. sav.	2020-2021	9	6	1	16,67%
Rietavo sav.	2020-2021	2	3	0	0,00%
Rokiškio r. sav.	2020-2021	4	3	0	0,00%
Šakių r. sav.	2020-2021	8	5	3	60,00%
Šalčininkų r. sav.	2020-2021	16	13	7	53,85%

Šiaulių m. sav.	2020-2021	29	52	9	17,31%
Šiaulių r. sav.	2020-2021	11	6	2	33,33%
Šilalės r. sav.	2020-2021	8	10	3	30,00%
Šilutės r. sav.	2020-2021	11	8	4	50,00%
Širvintų r. sav.	2020-2021	4	3	0	0,00%
Skundo r. sav.	2020-2021	1	3	3	100,00%
Švenčionių r. sav.	2020-2021	3	4	3	75,00%
Tauragės r. sav.	2020-2021	10	9	1	11,11%
Telšių r. sav.	2020-2021	12	6	1	16,67%
Trakų r. sav.	2020-2021	13	11	5	45,45%
Ukmergės r. sav.	2020-2021	11	10	1	10,00%
Utenos r. sav.	2020-2021	4	1	0	0,00%
Varėnos r. sav.	2020-2021	4	5	2	40,00%
Vilkaviškio r. sav.	2020-2021	9	7	1	14,29%
Vilniaus m. sav.	2020-2021	74	70	13	18,57%
Vilniaus r. sav.	2020-2021	26	25	6	24,00%
Visagino sav.	2020-2021	3	3	0	0,00%
Zarasų r. sav.	2020-2021	3	2	1	50,00%
Suvestinė		588	521	149	28,60%

Apibendrinus duomenis, matome, kad praėjusiais metais Lietuvos mokyklų karjeros specialistams skirtingose savivaldybėse dėl vienokių ar kitokių priežasčių buvo sudarytos nevienodos galimybės tobulinti savo ugdymo karjerai kompetencijas kvalifikacijos tobulinimo renginiuose. Apie 12 proc. specialistų buvo įgiję specializuotą aukštąjį išsilavinimą ir didesnę dalis (apie 70 proc.) turėjo 2 m. ir ilgesnę darbo patirtį (panašios tendencijos laikosi kelerius metus).

3.4. Kaip sudaromos sąlygos mokiniams įgyti karjeros kompetencijų

Siekdami įvertinti, kaip sudaromos sąlygos mokiniams įgyti karjeros kompetencijų, turėtume išklausti profesinio orientavimo paslaugų gavėjų (mokinių) nuomonę apie paslaugų ir mokymo(si) metodinių priemonių prieinamumą, kokybę ir kt. Tam reikalingas nešališkas, objektyvus, reprezentatyvus mokinių nuomonės tyrimas.

Šiai dienai mokinių karjeros kompetencijų ugdymo sąlygas galime vertinti analizuodami profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų finansavimą ir šių paslaugų pobūdį atspindinčius rodiklius.

Vienas mokinių profesinio orientavimo **finansavimo** stebėsenos srities rodiklis (“Vienam karjeros specialisto etatui tenkantis mokinių skaičius”) buvo išanalizuotas šios ataskaitos skyriuje “Profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų tiekėjų tinklo išdėstymas”. Antro finansinį indėlį į

profesinio orientavimo sistemą nusakančio rodiklio “Vidutinės vienam mokiniui tekusios profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) lėšos” reikšmę sudaro 2020-2021 mokslo metais mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui arba tik profesiniam orientavimui panaudotų „klasės krepšelio“ lėšų suma.

Remiantis UKSIS duomenimis, bendra profesinio orientavimo lėšų suma (mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui arba tik profesiniam orientavimui panaudotų „klasės krepšelio“ lėšų suma) praėjusiais mokslo metais buvo 297530 eur, arba 1,31 vienam mokiniui (2019-2020 m.m. - 297 094 eur arba 1,32 eur vienam mokiniui, 2018-2019 m.m. buvo 1,73 eur vienam mokiniui). Matome, kad lyginant kelerius ankstesnius metus, vidutinės vienam mokiniui tekusios profesinio orientavimo lėšos, sumažėjo profesinėse mokyklose (0,85 eur) ir šiek tiek padidėjo bendrojo lavinimo mokyklose 1,37 eur).

10 lentelė. Mokinių profesinio orientavimo finansavimas pagal institucijos grupę

Institucijos grupė	Mokslo metai	Duomenis UKSIS sistemai pateikusių mokyklų skaičius	Bendra profesinio orientavimo lėšų suma	Mokinių skaičius	Vidutinės vienam mokiniui tekusios profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) lėšos
Bendrojo ugdymo mokykla	2020-2021	556	274150,28	200.116	1,37
Profesinio mokymo įstaiga	2020-2021	32	23380,39	27.456	0,85
Suvestinė		588	297530,67	227.009	1,31

Mokinių profesinio orientavimo finansavimas pagal institucijos grupę, kaita 2012/2013 – 2019/2020 m.m.

Institucijos grupė	Mokslo metai	Duomenis UKSIS sistemai pateikusių mokyklų skaičius	Bendra profesinio orientavimo lėšų suma	Mokinių skaičius	Vidutinės vienam mokiniui tekusios profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) lėšos
Bendrojo ugdymo mokykla	2012-2013	759	6110130,56	254.795	23,98
Bendrojo ugdymo mokykla	2013-2014	648	1184780,12	242.932	4,88
Bendrojo ugdymo mokykla	2014-2015	694	273386,88	231.200	1,18
Bendrojo ugdymo mokykla	2015-2016	683	248078,85	221.041	1,12
Bendrojo ugdymo mokykla	2016-2017	493	229704,69	212.395	1,08
Bendrojo ugdymo mokykla	2017-2018	559	236321,38	204.728	1,15
Bendrojo ugdymo mokykla	2018-2019	646	349031,05	199.685	1,75
Bendrojo ugdymo mokykla	2019-2020	544	264347,71	199.176	1,33
Profesinio mokymo įstaiga	2012-2013	81	1310960,39	40.046	32,74
Profesinio mokymo įstaiga	2013-2014	46	221219,04	39.620	5,58

Profesinio mokymo įstaiga	2014-2015	46	22560,89	38.536	0,59
Profesinio mokymo įstaiga	2015-2016	45	43330,84	37.483	1,16
Profesinio mokymo įstaiga	2016-2017	35	39712,20	36.818	1,08
Profesinio mokymo įstaiga	2017-2018	27	22969,08	33.121	0,69
Profesinio mokymo įstaiga	2018-2019	32	47027,72	30.186	1,56
Profesinio mokymo įstaiga	2019-2020	26	32746,16	27.168	1,21

Praėjusiais mokslo metais daugiausia lėšų panaudojo Alytaus m. savivaldybės mokyklos (5,99 eur/mokiniui), nepanaudojo lėšų Biržų raj. savivaldybės mokyklos (0%). (2019-2020 m.m. panaudotos lėšos sudarė nuo 0 iki 5,53 eur, 2018-2019 m.m. nuo 0,35 iki 7,17 eur; 2017-2018 m.m. panaudotos lėšos sudarė 0 – 4,96 eur) profesinio orientavimo lėšų vienam mokiniui). Beveik 2/3 savivaldybių mokyklose, įskaitant didžiuosius miestus Vilnių, Kauną, Klaipėdą, profesiniam orientavimui panaudotos lėšos nesiekė šalies vidurkio, t.y. 1,31 eur.

Remiantis turimais duomenimis ir palyginus šalies investicijas į profesinį orientavimą pagal institucijos grupę, galime matyti, kad 2020-2021 m.m. vienam bendrojo ugdymo mokyklos mokiniui teko vidutiniškai 1,37 eur lėšų, profesinio mokymo įstaigos mokiniui 0,85 eur lėšų per metus. 2019-2020 m.m. 1,33 eur ir 1,21 eur, 2018-2019 m. tai sudarė 1,75 eur ir 1,56 eur; 2017-2018 m.m. šis skirtumas buvo ryškesnis, atitinkamai 1,15 ir 0,69 eur. (2016-2017 m.m. šios lėšos buvo lygios, 2015-2016 m. profesinio mokymo įstaigose buvo skiriama nežymiai daugiau lėšų nei bendrojo ugdymo, 2014-2015 m.m. vienam bendrojo ugdymo mokyklos mokiniui buvo dvigubai daugiau lėšų negu vienam profesinio mokymo įstaigos mokiniui) (10 lentelė).

Analizuodami finansinį indėlį į mokinių ugdymą karjerai pagal savivaldybes, pastebėjome, kad 2020-2021 m.m. šalies vidurkio (1,31 eur.) nepasiekė apie 60 % savivaldybių. 2019-2020 m. m. šalies vidurkio (1,32 Eur) nesiekė 2/3 savivaldybių. Didžiausia lėšų suma absoliučiais skaičiais, suprantama, buvo panaudota didžiuosiuose šalies miestuose – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, tačiau lėšos, skiriamos vienam mokiniui čia nesiekė šalies vidurkio. Dviejų savivaldybių mokyklos duomenų nepateikė. (10 ir 11 lentelės).

11 lentelė. Mokinių profesinio orientavimo finansavimas pagal savivaldybes

Savivaldybė	Mokslo metai	Duomenis UKSIS sistemai pateikusių mokyklų skaičius	Bendra profesinio orientavimo lėšų suma	Mokinių skaičius	Vidutinės vienam mokiniui tekusios profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) lėšos
Alytaus m. sav.	2020-2021	12	34176,11	5.702	5,99
Šalčininkų r. sav.	2020-2021	16	10813,84	2.454	4,41
Kalvarijos sav.	2020-2021	3	3123,74	733	4,26

Širvintų r. sav.	2020-2021	4	4220,00	1.019	4,14
Trakų r. sav.	2020-2021	13	10122,20	2.493	4,06
Ignalinos r. sav.	2020-2021	3	2997,06	760	3,94
Kretingos r. sav.	2020-2021	10	11595,36	3.050	3,80
Radviliškio r. sav.	2020-2021	10	9386,92	2.674	3,51
Alytaus r. sav.	2020-2021	6	4185,08	1.375	3,04
Plungės r. sav.	2020-2021	11	7900,65	2.863	2,76
Šiaulių m. sav.	2020-2021	29	26309,48	9.883	2,66
Kaišiadorių r. sav.	2020-2021	7	5888,00	2.388	2,47
Vilkaviškio r. sav.	2020-2021	9	6730,00	2.958	2,28
Kėdainių r. sav.	2020-2021	14	8567,12	3.917	2,19
Rietavo sav.	2020-2021	2	1154,00	540	2,14
Kelmės r. sav.	2020-2021	12	4052,05	1.988	2,04
Ukmergės r. sav.	2020-2021	11	4725,41	2.738	1,73
Klaipėdos r. sav.	2020-2021	14	5173,00	3.038	1,70
Kazlų Rūdos sav.	2020-2021	4	1150,00	677	1,70
Prienų r. sav.	2020-2021	10	2716,65	1.615	1,68
Panevėžio m. sav.	2020-2021	17	12404,56	8.334	1,49
Varėnos r. sav.	2020-2021	4	1883,31	1.335	1,41
Molėtų r. sav.	2020-2021	5	1885,49	1.359	1,39
Kupiškio r. sav.	2020-2021	6	1888,00	1.379	1,37
Šilalės r. sav.	2020-2021	8	2342,82	1.838	1,27
Jonavos r. sav.	2020-2021	9	4526,90	3.558	1,27
Telšių r. sav.	2020-2021	12	4181,04	3.294	1,27
Tauragės r. sav.	2020-2021	10	3937,00	3.126	1,26
Šakių r. sav.	2020-2021	8	2449,00	2.088	1,17
Pagėgių sav.	2020-2021	4	550,00	499	1,10
Pakruojo r. sav.	2020-2021	8	1280,64	1.166	1,10
Druskininkų sav.	2020-2021	4	1415,00	1.298	1,09
Šiaulių r. sav.	2020-2021	11	2348,57	2.196	1,07
Jurbarko r. sav.	2020-2021	9	2067,76	1.978	1,05
Kauno m. sav.	2020-2021	43	28692,36	29.146	0,98
Kauno r. sav.	2020-2021	13	5934,33	6.038	0,98
Raseinių r. sav.	2020-2021	9	2304,24	2.460	0,94
Skuodo r. sav.	2020-2021	1	1113,00	1.201	0,93
Joniškio r. sav.	2020-2021	6	1499,98	1.657	0,91
Mažeikių r. sav.	2020-2021	10	3954,12	4.485	0,88
Pasvalio r. sav.	2020-2021	5	1356,50	1.592	0,85
Švenčionių r. sav.	2020-2021	3	1126,00	1.392	0,81
Šilutės r. sav.	2020-2021	11	2156,00	3.139	0,69
Vilniaus r. sav.	2020-2021	26	4128,00	6.304	0,65
Utenos r. sav.	2020-2021	4	1728,27	2.780	0,62
Elektrėnų sav.	2020-2021	6	1297,00	2.178	0,60
Vilniaus m. sav.	2020-2021	74	24393,19	44.118	0,55
Lazdijų r. sav.	2020-2021	3	791,00	1.437	0,55

Anykščių r. sav.	2020-2021	6	641,59	1.313	0,49
Palangos m. sav.	2020-2021	2	305,00	854	0,36
Akmenės r. sav.	2020-2021	5	549,77	1.731	0,32
Klaipėdos m. sav.	2020-2021	21	4527,56	15.375	0,29
Visagino sav.	2020-2021	3	450,00	1.609	0,28
Marijampolės sav.	2020-2021	4	1390,00	5.148	0,27
Rokiškio r. sav.	2020-2021	4	581,00	2.184	0,27
Zarasų r. sav.	2020-2021	3	300,00	1.133	0,26
Panevėžio r. sav.	2020-2021	7	165,00	1.789	0,09
Biržų r. sav.	2020-2021	4	0,00	1.968	0,00
Birštono sav.	2020-2021			344	
Neringos sav.	2020-2021			87	
Suvestinė		588	297530,67	227.009	1,31

Reikia pripažinti, kad UKSIS duomenų teikėjams kyla sunkumų teikiant informaciją apie profesiniam orientavimui panaudotas lėšas. Panaudotų lėšų duomenimis disponuoja mokyklų buhalterijos, kurios apskaitai naudoja kalendorinius metus; skaičiavimą taip pat komplikuoja į vieną „klasės krepšelio eilutę“ sujungtos lėšos mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui (Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo“ 1 priedas). Taip pat, vykstant bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigų reformai, mokykloms susijungiant, duomenys apie panaudotas lėšas atsiduria archyvuose, ir UKSIS duomenų teikimo metu ne visuomet prieinami karjeros specialistams.

Šalies mokyklose vyraujančių teikiamų **profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų pobūdį** atskleidžia trys rodikliai, atspindintys mokinių poreikį rinktis individualias arba teikiamas mokinių grupėje karjeros paslaugas savo mokykloje arba už mokyklos ribų ir mokyklos galimybes užtikrinti šių paslaugų prieinamumą bei tarpinstitucinio bendradarbiavimo galimybes (tai paslaugas gavusių mokinių skaičiai).

Stebėsenos duomenys per devynerius mokslo metus rodo, kad **2012 - 2013** mokslo metais bent vieną individualią profesinio orientavimo (karjeros) konsultaciją gavo 30 proc. mokinių, bent vieną profesinio orientavimo (karjeros) paslaugą grupėje (grupinė konsultacija, seminaras, klasės valandėlė, karjeros pamoka ir kt.) gavo 69 proc. mokinių. Profesinio mokymo įstaigose individualiai konsultavosi kiek didesnė dalis mokinių (34 proc.) negu bendrojo ugdymo mokyklose (29 proc.).

Karjeros paslaugos mokinių grupėje pasiekė didesnę dalį bendrojo ugdymo mokyklų mokinių (71 proc.) negu profesinio mokymo įstaigų mokinius (55 proc.).

2013-2014 mokslo metais karjeros paslaugų prieinamumas (ypač grupinių konsultacijų, seminarų, klasės valandėlių, karjeros pamokų) buvo mažesnis – individualią konsultaciją gavo 26 proc. mokinių, paslaugą grupėje gavo 54 proc. mokinių. Ypač sumažėjo profesinio mokymo įstaigų mokinių, gavusių karjeros paslaugų, dalis.

2014-2015 mokslo metais karjeros paslaugų prieinamumas buvo beveik toks pat, kaip ankstesniais metais (individualią konsultaciją gavo 26 proc. mokinių, paslaugą grupėje gavo 53 proc. mokinių), tačiau dar labiau sumažėjo profesinio mokymo įstaigų mokinių, gavusių karjeros paslaugų, dalis.

2015-2016 mokslo metais mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų grupėje procentas liko toks pat, bet 6 proc. padidėjo mokinių skaičius, gavusių paslaugų grupėje profesinio mokymo įstaigose; 2 procentais padaugėjo mokinių, gavusių individualių profesinio orientavimo paslaugų bendrojo ugdymo mokykloje, o profesinio mokymo įstaigose tokių mokinių padaugėjo beveik 7 proc.

2016-2017 mokslo metais, lyginant su 2015-2016 m.m., sumažėjo mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų grupėje savo mokykloje: profesinio mokymo įstaigose kiek daugiau nei 3 proc., o bendrojo ugdymo mokyklose net 13 proc.; gavusių individualių paslaugų savo mokykloje: profesinio mokymo įstaigose sumažėjo 7 proc, bendrojo ugdymo įstaigose sumažėjo 5 proc. Žvelgiant į individualių ir grupinių paslaugų teikimo retrospektyvą, bendrojo ugdymo įstaigose buvo ryškiausias sumažėjimas per penkerius mokslo metus.

2017 – 2018 mokslo metais stebimas nežymus mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų mokykloje (tiek individualių, tiek grupėse) padidėjimas. Individualių profesinio orientavimo paslaugų savo mokykloje gavo kiek daugiau kaip 25 proc mokinių (2016-2017 m.m. buvo 3 procentais mažiau), paslaugų grupėse savo mokyklose gavo daugiau kaip 48 proc. mokinių (2016-2017 m.m. buvo 5 procentais mažiau). Atkreiptinas dėmesys, kad paslaugų prieinamumą pagal institucijos grupę tendencijos nevienodos: bendrojo ugdymo mokyklose šie rodikliai, kritę ankstesniais metais, 2017-2018 m.m. pagerėjo apie 5 proc., bet profesinių mokymo įstaigų rodikliai nežymiai (1-2 proc.) prastėjo toliau.

2018-2019 mokslo metais mokinių, gavusių individualių profesinio orientavimo paslaugų savo mokykloje buvo 30,76% (bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigose atitinkamai 31,64 ir 24,41 %). Gavusių paslaugų grupėje (savo mokykloje) buvo 57,27 % (bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigose atitinkamai 61,24 ir 30,06 %).

2019-2020 mokslo metais mokinių, gavusių individualių profesinio orientavimo paslaugų savo mokykloje sumažėjo ir buvo 28,96% (bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigose atitinkamai 30,17 ir 19,44 %). Gavusių paslaugų grupėje (savo mokykloje) buvo 50,48 % (bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigose atitinkamai 54,19 ir 22,31 %). Matome, kad tiek individualių, tiek grupinių paslaugų procentas, lyginant su ankstesniais mokslo metais, dar sumažėjo, ir tam galėjo turėti įtakos 2020 metų karantino situacija, kuri apėmė kelis mokslo metų mėnesius.

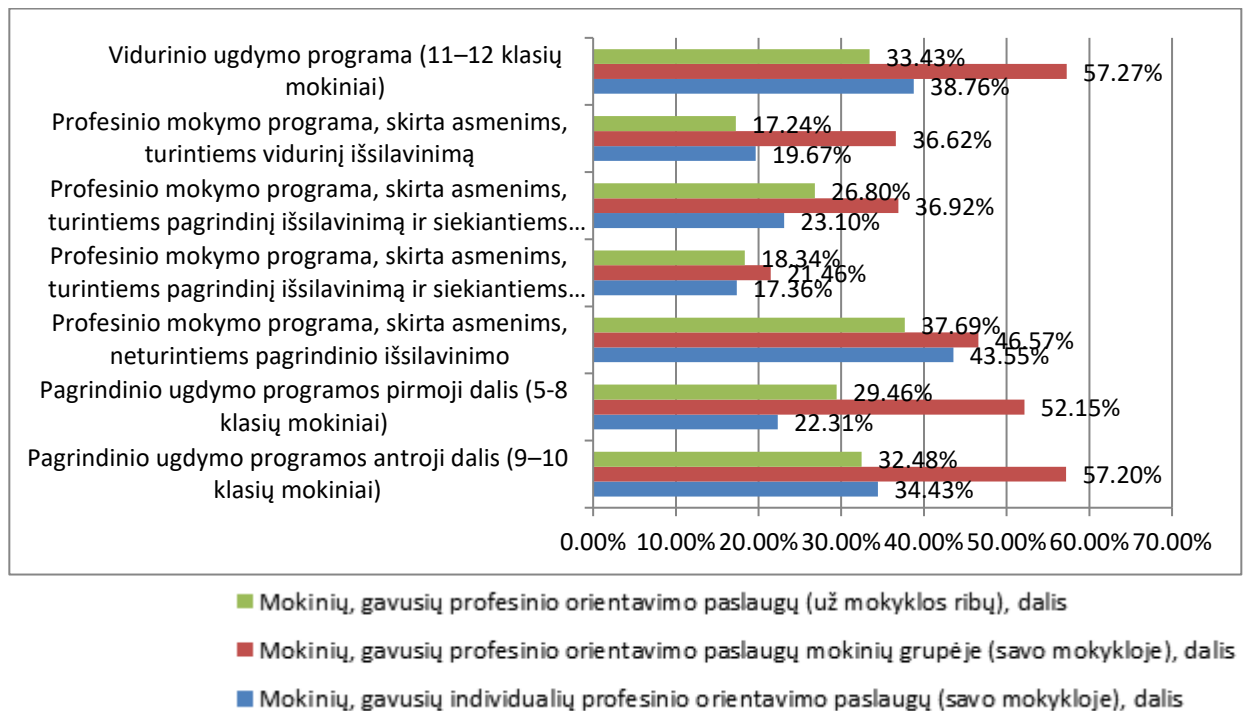
2020-2021 mokslo metais mokinių, gavusių individualių paslaugų savo mokykloje individualiai buvo 28,43 %, mokinių grupėje – 53,10 %; lyginant su ankstesniais metais, gavusių grupinių paslaugų savo mokykloje padaugėjo profesinėse mokyklose (32, 54 %). (12 lentelė).

12 lentelė. Profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų prieinamumas pagal institucijos grupę ir metus

Institucijos grupė	Mokslo metai	Mokinių, gavusių individualių profesinio orientavimo paslaugų (savo mokykloje), dalis	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų mokinių grupėje (savo mokykloje), dalis
Bendrojo ugdymo mokykla	2020-2021	29,54%	55,77%
Profesinio mokymo įstaiga	2020-2021	19,82%	32,54%
Suvestinė		28,43%	53,10%
Profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų prieinamumas pagal institucijos grupę ir metus, kaita 2012/2013 – 2019/2020 m.m.			
Institucijos grupė	Mokslo metai	Mokinių, gavusių individualių profesinio orientavimo paslaugų (savo mokykloje), dalis	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų mokinių grupėje (savo mokykloje), dalis
Bendrojo ugdymo mokykla	2012-2013	30,22%	74,39%
Bendrojo ugdymo mokykla	2013-2014	29,63%	62,40%
Bendrojo ugdymo mokykla	2014-2015	27,74%	58,64%
Bendrojo ugdymo mokykla	2015-2016	29,75%	58,81%
Bendrojo ugdymo mokykla	2016-2017	22,66%	45,51%
Bendrojo ugdymo mokykla	2017-2018	26,55%	52,03%
Bendrojo ugdymo mokykla	2018-2019	31,64%	61,24%
Bendrojo ugdymo mokykla	2019-2020	30,17%	54,19%
Profesinio mokymo įstaiga	2012-2013	34,21%	55,13%
Profesinio mokymo įstaiga	2013-2014	21,31%	31,37%
Profesinio mokymo įstaiga	2014-2015	18,96%	27,02%
Profesinio mokymo įstaiga	2015-2016	27,36%	32,25%
Profesinio mokymo įstaiga	2016-2017	20,48%	28,96%
Profesinio mokymo įstaiga	2017-2018	19,31%	26,34%
Profesinio mokymo įstaiga	2018-2019	24,41%	30,06%
Profesinio mokymo įstaiga	2019-2020	19,44%	22,31%

Pagrindiniai tiek individualių, tiek grupinių karjeros paslaugų gavėjai visose septyniose mokinių grupėse 2020-2021 mokslo metais, kaip ir anksčiau, buvo 9-10 klasių ir 11-12 klasių mokiniai. Apie 34 proc. 9-10 klasių mokinių gavo bent vieną individualią konsultaciją ir apie 57 proc. šių klasių mokinių gavo bent vieną karjeros paslaugą grupėje savo mokykloje, ir 32 proc. mokinių gavo profesinio orientavimo paslaugų už mokyklos ribų. Apie 38 proc. vidurinio ugdymo 11-12 klasių mokinių gavo individualių ir 57 proc. grupinių profesinio orientavimo paslaugų savo mokykloje bei 33 proc. už mokyklos ribų. Visų karjeros paslaugų mažiausiai gavo profesinio mokymo programų, skirtų asmenims, turintiems pagrindinį išsilavinimą ir siekiantiems įgyti tik kvalifikaciją (apie 19 proc.). (12 ir 13 lentelė, 4 pav.).

Profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų prieinamumas pagal mokinių grupes, 2020-2021m.m.

4 pav.

13 lentelė. Profesinio orientavimo paslaugų gavėjai (pagal mokinių grupes), 2019-2020m. m.

Mokslo metai	Mokinių koncentras	Mokinių, gavusių individualių profesinio orientavimo paslaugų (savo mokykloje), dalis	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų mokinių grupėje (savo mokykloje), dalis	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų (už mokyklos ribų), dalis

			mokykloje), dalis	
2020-2021	Pagrindinio ugdymo programos antroji dalis (9–10 klasių mokiniai)	34,43%	57,20%	32,48%
2020-2021	Pagrindinio ugdymo programos pirmoji dalis (5-8 klasių mokiniai)	22,31%	52,15%	29,46%
2020-2021	Profesinio mokymo programa, skirta asmenims, neturintiems pagrindinio išsilavinimo	43,55%	46,57%	37,69%
2020-2021	Profesinio mokymo programa, skirta asmenims, turintiems pagrindinį išsilavinimą ir siekiantiems įgyti tik kvalifikaciją	17,36%	21,46%	18,34%
2020-2021	Profesinio mokymo programa, skirta asmenims, turintiems pagrindinį išsilavinimą ir siekiantiems kartu su kvalifikacija įgyti ir vidurinį išsilavinimą	23,10%	36,92%	26,80%
2020-2021	Profesinio mokymo programa, skirta asmenims, turintiems vidurinį išsilavinimą	19,67%	36,62%	17,24%
2020-2021	Vidurinio ugdymo programa (11–12 klasių mokiniai)	38,76%	57,27%	33,43%
Suvestinė		28,18%	52,55%	30,18%

Profesinio orientavimo paslaugų gavėjai (pagal mokinių grupes), 2012-2020m. m.

Mokslo metai	Mokinių koncentras	Mokinių, gavusių individualių profesinio orientavimo paslaugų (savo mokykloje), dalis	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų mokinių grupėje (savo mokykloje), dalis	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų (už mokyklos ribų), dalis
2012-2013	Pagrindinio ugdymo programos pirmoji dalis (5-8 klasių mokiniai)	17,02%	69,06%	35,07%
2013-2014		21,06%	59,16%	35,39%
2014-2015		19,38%	55,83%	44,53%
2015-2016		21,77%	54,68%	41,98%
2016-2017		16,63%	43,14%	33,57%
2017-2018		19,67%	50,09%	40,81%
2018-2019		24,21%	59,62%	47,91%
2019-2020		23,22%	50,68%	33,25%
2012-2013	Pagrindinio ugdymo programos antroji dalis (9–10 klasių mokiniai)	40,13%	76,36%	43,94%
2013-2014		34,94%	62,87%	41,67%
2014-2015		34,32%	61,72%	47,38%
2015-2016		35,59%	61,57%	46,89%
2016-2017		27,79%	47,95%	34,98%
2017-2018		32,36%	52,48%	41,55%
2018-2019		38,59%	63,16%	50,43%
2019-2020		33,89%	54,17%	36,96%
2012-2013	Vidurinio ugdymo programa (11–12 klasių mokiniai)	42,92%	76,28%	43,50%
2013-2014		35,98%	60,97%	38,10%
2014-2015		36,02%	60,14%	44,41%
2015-2016		38,02%	61,18%	46,09%
2016-2017		28,11%	46,64%	33,62%
2017-2018		33,38%	53,34%	39,29%
2018-2019		40,66%	62,81%	48,51%

2019-2020		37,64%	56,30%	39,68%
2012-2013	Profesinio mokymo programa, skirta asmenims, turintiems pagrindinį išsilavinimą ir siekiantiems įgyti tik kvalifikaciją	37,82%	42,77%	34,85%
2013-2014		11,28%	19,25%	17,26%
2014-2015		13,67%	31,10%	25,20%
2015-2016		22,34%	25,89%	24,11%
2016-2017		11,18%	9,97%	9,06%
2017-2018		18,58%	18,58%	14,53%
2018-2019		50,19%	48,69%	45,69%
2019-2020			9,61%	8,30%
2012-2013	Profesinio mokymo programa, skirta asmenims, turintiems pagrindinį išsilavinimą ir siekiantiems kartu su kvalifikacija įgyti ir vidurinį išsilavinimą	34,79%	57,71%	40,48%
2013-2014		25,18%	36,57%	23,68%
2014-2015		17,95%	30,08%	22,65%
2015-2016		24,95%	30,52%	26,19%
2016-2017		18,75%	29,23%	25,12%
2017-2018		17,91%	24,85%	19,45%
2018-2019		22,47%	28,77%	22,12%
2019-2020			20,51%	22,78%
2012-2013	Profesinio mokymo programa, skirta asmenims, turintiems vidurinį išsilavinimą	33,96%	54,61%	40,39%
2013-2014		18,37%	26,00%	18,02%
2014-2015		19,11%	21,22%	17,31%
2015-2016		29,78%	35,30%	32,33%
2016-2017		22,48%	29,30%	26,35%
2017-2018		20,36%	29,46%	20,67%
2018-2019		24,02%	30,27%	22,07%
2019-2020			23,59%	28,26%
2012-2013	Profesinio mokymo programa, skirta asmenims, neturintiems pagrindinio išsilavinimo	35,04%	52,15%	30,37%
2013-2014		20,92%	30,00%	14,99%
2014-2015		23,35%	28,83%	21,20%
2015-2016		31,15%	31,85%	22,11%
2016-2017		22,60%	28,47%	21,51%
2017-2018		22,33%	25,19%	21,74%
2018-2019		32,59%	35,09%	28,95%
2019-2020			19,46%	21,89%

Profesinio orientavimo paslaugų gavėjų (pagal mokinių grupes) kaita per devynerius mokslo metus rodo, kad nuo 2017-2018 m.m. šiek tiek kiek pagerėjo situacija bendrojo ugdymo

mokyklose, lyginant su 2016-2017 m.m. ir ryškiai pagerėjo asmenų, turinčių pagrindinį išsilavinimą ir siekiančių įgyti tik kvalifikaciją, atžvilgiu. Tačiau 2019-2020 mokslo metais visuose centruose sumažėjo tiek individualių ir grupinių paslaugų mokyklose, tiek už mokyklos ribų. Tokia tendencija išlieka ir 2020-2021 m.m. Matyti, kad karantino situacija pablogino ne tik mokymo kokybę, bet ir galimybę gauti profesinio orientavimo paslaugas. Labiausiai dėl to nukentėjo galimybė gauti profesinio orientavimo paslaugas už mokyklos ribų. (13 lentelė).

Lyginant pagal savivaldybes, kad praėjusiais mokslo metais **individualių karjeros konsultacijų** savo mokykloje gavo virš 50 proc. mokinių, teigė 6 savivaldybės (pernai – 8 savivaldybės). Šalies vidurkis 28,5 proc. (ankstesniais metais 29 proc.) nesiekė apie trečdali savivaldybių. Mažiausia dalis iš pateikusiųjų Biržų r. savivaldybėje (1,22%).

Didžiausia dalis mokinių, bent kartą gavusių profesinio orientavimo paslaugų **grupėje savo mokykloje** (70 ir daugiau proc.), buvo 17 savivaldybių (pernai – 12 savivaldybių). Mažiausia dalis tenka Marijampolės (7 proc.) savivaldybėje. (14 lentelė).

14lentelė. Profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų prieinamumas pagal savivaldybes

Mokslo metai	Savivaldybė	Mokinių, gavusių individualių profesinio orientavimo paslaugų (savo mokykloje), dalis	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų mokinių grupėje (savo mokykloje), dalis	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų (už mokyklos ribų), dalis
2020-2021	Akmenės r. sav.	39,05%	51,47%	10,17%
2020-2021	Alytaus m. sav.	19,84%	74,24%	56,73%
2020-2021	Alytaus r. sav.	38,76%	47,27%	40,80%
2020-2021	Anykščių r. sav.	22,54%	77,46%	10,81%
2020-2021	Birštono sav.			
2020-2021	Biržų r. sav.	1,22%	45,43%	24,54%
2020-2021	Druskininkų sav.	14,71%	31,51%	17,33%
2020-2021	Elektrėnų sav.	46,10%	85,81%	27,78%
2020-2021	Ignalinos r. sav.	38,42%	41,58%	25,66%
2020-2021	Jonavos r. sav.	12,87%	45,42%	10,54%
2020-2021	Joniškio r. sav.	35,30%	57,03%	31,14%
2020-2021	Jurbarko r. sav.	41,10%	40,39%	34,07%
2020-2021	Kaišiadorių r. sav.	30,82%	45,06%	26,17%
2020-2021	Kalvarijos sav.	16,92%	27,97%	8,46%
2020-2021	Kauno m. sav.	27,19%	46,12%	25,38%
2020-2021	Kauno r. sav.	31,58%	43,67%	24,71%
2020-2021	Kazlų Rūdos sav.	47,71%	88,63%	54,36%
2020-2021	Kėdainių r. sav.	43,96%	61,22%	38,81%
2020-2021	Kelmės r. sav.	52,26%	75,35%	41,80%
2020-2021	Klaipėdos m. sav.	15,13%	38,65%	20,93%

2020-2021	Klaipėdos r. sav.	27,62%	58,49%	37,10%
2020-2021	Kretingos r. sav.	63,15%	76,39%	53,25%
2020-2021	Kupiškio r. sav.	44,60%	73,89%	37,64%
2020-2021	Lazdijų r. sav.	14,34%	30,69%	17,05%
2020-2021	Marijampolės sav.	8,86%	7,23%	5,17%
2020-2021	Mažeikių r. sav.	43,30%	66,09%	47,78%
2020-2021	Molėtų r. sav.	35,69%	49,30%	33,63%
2020-2021	Neringos sav.			
2020-2021	Pagėgių sav.	61,52%	67,33%	27,05%
2020-2021	Pakruojo r. sav.	42,62%	69,04%	55,40%
2020-2021	Palangos m. sav.	26,35%	44,73%	44,73%
2020-2021	Panevėžio m. sav.	31,91%	66,81%	43,50%
2020-2021	Panevėžio r. sav.	31,41%	31,13%	21,46%
2020-2021	Pasvalio r. sav.	33,04%	64,26%	38,63%
2020-2021	Plungės r. sav.	28,47%	74,50%	40,90%
2020-2021	Prienų r. sav.	42,54%	72,51%	40,19%
2020-2021	Radviliškio r. sav.	34,29%	66,01%	19,37%
2020-2021	Raseinių r. sav.	27,28%	79,23%	37,68%
2020-2021	Rietavo sav.	19,07%	26,11%	17,22%
2020-2021	Rokiškio r. sav.	16,99%	22,66%	9,66%
2020-2021	Skuodo r. sav.	23,98%	23,98%	19,98%
2020-2021	Šakių r. sav.	35,20%	40,57%	35,92%
2020-2021	Šalčininkų r. sav.	50,65%	78,85%	42,71%
2020-2021	Šiaulių m. sav.	40,42%	83,97%	63,57%
2020-2021	Šiaulių r. sav.	24,77%	37,93%	29,55%
2020-2021	Šilalės r. sav.	43,53%	74,81%	21,22%
2020-2021	Šilutės r. sav.	43,84%	51,70%	42,78%
2020-2021	Širvintų r. sav.	67,03%	91,07%	60,55%
2020-2021	Švenčionių r. sav.	61,93%	68,97%	58,98%
2020-2021	Tauragės r. sav.	48,75%	70,51%	56,91%
2020-2021	Telšių r. sav.	28,90%	54,80%	37,01%
2020-2021	Trakų r. sav.	54,75%	71,12%	55,52%
2020-2021	Ukmergės r. sav.	20,64%	39,66%	17,24%
2020-2021	Utenos r. sav.	28,96%	36,65%	12,55%
2020-2021	Varėnos r. sav.	24,04%	30,79%	21,80%
2020-2021	Vilkaviškio r. sav.	32,59%	69,74%	16,02%
2020-2021	Vilniaus m. sav.	17,61%	45,59%	23,24%
2020-2021	Vilniaus r. sav.	35,39%	73,48%	25,97%
2020-2021	Visagino sav.	31,63%	35,05%	8,89%
2020-2021	Zarasų r. sav.	9,36%	39,10%	15,62%
Suvestinė		28,43%	53,10%	30,29%

Rodiklis “Mokinių, gavusių profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų (už mokyklos ribų), dalis” atspindi mokinių poreikį tobulinti karjeros kompetencijas kitoje įstaigoje, mokyklos sudaromas sąlygas mokiniams gauti informaciją apie mokymosi ir darbo galimybes pasitelkiant profesinio veiklinimo vizitus, ekskursijas, susitikimus su švietimo įstaigų atstovais, darbdaviais ir kitais asmenimis, taip pat ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo galimybes. Šis rodiklis gali rodyti ne tik mokyklos bendradarbiavimo ryšius su kitomis įstaigomis profesinio orientavimo srityje, bet ir finansines (pvz., transporto naudojimo) galimybes.

Praėjusiais mokslo metais šios galybės sumažėjo ir dėl karantino apribojimų, jomis galėjo pasinaudoti 30 proc. mokinių (arba maždaug dešimtdaliu mažiau, nei ankstesniais metais), kurie bent kartą dalyvavo mokyklos suorganizuotoje išvykoje, siekdami patobulinti savo karjeros žinias, gebėjimus ir nuostatas (vizitas į įmonę, jaunimo darbo centrą, kitą mokymo įstaigą, studijų parodą, atvirų durų dienas, individuali ar grupinė konsultacija, seminaras, profesijos pristatymas ir kt.). Bendrojo ugdymo 9-10 klasių, 11-12 klasių mokiniai sudarė didžiausią dalį (apie 33 proc) gavusių karjeros paslaugų už mokyklos ribų, taip pat besimokantieji pagal profesinio mokymo programą, skirtą asmenims, neturintiems pagrindinio išsilavinimo Mažiausią dalį – apie 17 proc. sudarė asmenys, turintys pagrindinį arba vidurinį išsilavinimą ir siekiantys įgyti tik kvalifikaciją.

Karjeros paslaugų už mokyklos ribų gavėjai (pagal savivaldybes) Palyginus savivaldybes, didžiausia dalis mokinių, praėjusiais mokslo metais tobulinusių karjeros kompetencijas už mokyklos ribų (virš 50 proc.), buvo septyniose savivaldybėse, mažiausiai, iki 10 proc. mokinių, gavo keturiose savivaldybėse. (14 lentelė).

Apibendrinus duomenis, susijusius su karjeros paslaugų teikimu mokykloje, galime teigti, kad šalies mokiniams labiau prieinamos yra karjeros paslaugos grupėje negu individualios karjeros konsultacijos, tačiau abiejų rūšių paslaugų teikimas, keliais paskutiniais mokslo metais augęs, paskutinius dvejus metus galimai dėl karantino situacijos krito. Taip pat išlieka dideli skirtumai, lyginant atskirų savivaldybių rodiklius.

3.5. Mokinių karjeros kompetencijos – profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) rezultatas

Mokinių karjeros kompetencijos, jų įgijimas arba patobulinimas yra vienas iš pagrindinių mokinių profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) siekiamų rezultatų. Siekiant įvertinti mokinių

karjeros kompetencijų lygį ar jo pokytį, reikalingas mokinių karjeros kompetencijų į(si)vertinimo tyrimas. Šiai dienai mokinių sąmoningumo ir motyvacijos kelti ir ieškoti atsakymų į savo karjeros planavimo klausimus lygį bei mokyklos galimybes teikti mokiniams pagalbą rengiant karjeros planus galime vertinti analizuodami mokinių, rengusių karjeros planus, skaičių. Karjeros planų rengimo tendencijos išlieka panašios kelerius metus. Praėjusiais mokslo metais, kaip ir ankstesniais, savo karjeros planus rengė 27 proc. mokinių (apie 29 proc. bendrojo ugdymo mokyklų ir beveik 11 proc. profesinio mokymo įstaigų mokinių); 2019-2020 m.m. atitinkamai 27 (29 ir 14) %; 2018-2019 m.m. jų buvo 30 proc. (apie 31 proc. bendrojo ugdymo mokyklų ir beveik 14. profesinio mokymo įstaigų mokinių); 2017-2018 m.m. 24 proc.(atitinkamai 26 ir 13 proc.) (15 lentelė).

15 lentelė. Mokiniai, rengę karjeros planą (pagal institucijos grupę)

Mokslo metai	Institucijos grupė	Mokinių skaičius	Mokinių, rengusių karjeros planą, skaičius	Mokinių, rengusių karjeros planą, dalis
2020-2021	Bendrojo ugdymo mokykla	200.116	59.146	29,56%
2020-2021	Profesinio mokymo įstaiga	27.456	3.002	10,93%
Suvestinė		227.009	62.148	27,38%

Mokiniai, rengę karjeros planą (pagal institucijos grupę), kaita 2012/2013 – 2019/2020m.m.

Mokslo metai	Institucijos grupė	Mokinių skaičius	Mokinių, rengusių karjeros planą, skaičius	Mokinių, rengusių karjeros planą, dalis
2012-2013	Bendrojo ugdymo mokykla	254.795	91.372	35,86%
2013-2014		242.932	84.572	34,81%
2014-2015		231.200	65.388	28,28%
2015-2016		221.041	62.564	28,30%
2016-2017		212.395	46.086	21,70%
2017-2018		204.728	52.565	25,68%
2018-2019		199.685	63.696	31,90%
2019-2020		199.176	57.654	28,95%
2012-2013		Profesinio mokymo įstaiga	40.046	11.958
2013-2014	39.620		6.702	16,92%
2014-2015	38.536		4.659	12,09%
2015-2016	37.483		6.313	16,84%
2016-2017	36.818		6.144	16,69%
2017-2018	33.121		4.239	12,80%
2018-2019	30.186		4.072	13,49%
2019-2020	27.168		3.770	13,88%

Lyginant karjeros planų rengimo duomenis pagal mokinių ugdymo koncentrus ir mokymo grupes, praėjusiais metais didžiausia dalis karjeros planus rengė asmenų, besimokančių pagal profesinio mokymo programą, skirtą asmenims, neturintiems pagrindinio išsilavinimo (37 %), lyginant su ankstesniais metais, šis procentas smarkiai šoktelėjo (nuo 8 % 2019-2020 mokslo metais). Tradiciškai aukštesnis procentas tarp kitų išlieka tarp 9-10 kl. ir 11-12 kl. mokinių (virš 30 proc.). Mažiausiai karjeros planus rengė besimokantieji pagal profesinio mokymo programą, skirta asmenims, turintiems vidurinį išsilavinimą (iki 6 proc.) (16 lentelė).

16 lentelė. Mokiniai, rengę karjeros planą (pagal mokinių ugdymo koncentrus ir mokymo grupes), 2020-2021 m.m.

Mokslo metai	Mokinių koncentras	Mokinių, rengusių karjeros planą, dalis
2020-2021	Profesinio mokymo programa, skirta asmenims, turintiems vidurinį išsilavinimą	5,85%
2020-2021	Profesinio mokymo programa, skirta asmenims, turintiems pagrindinį išsilavinimą ir siekiantiems kartu su kvalifikacija įgyti ir vidurinį išsilavinimą	14,73%
2020-2021	Profesinio mokymo programa, skirta asmenims, turintiems pagrindinį išsilavinimą ir siekiantiems įgyti tik kvalifikaciją	17,40%
2020-2021	Pagrindinio ugdymo programos pirmoji dalis (5-8 klasių mokiniai)	25,08%
2020-2021	Vidurinio ugdymo programa (11-12 klasių mokiniai)	32,34%
2020-2021	Pagrindinio ugdymo programos antroji dalis (9-10 klasių mokiniai)	34,60%
2020-2021	Profesinio mokymo programa, skirta asmenims, neturintiems pagrindinio išsilavinimo	37,69%
Suvestinė		27,22%

Lyginant pagal savivaldybes, praėjusiais mokslo metais karjeros planus daugiausia rengė Šiaulių m. ir Širvintų r. mokinių (virš 70 proc.) ir mažiausia dalis – Druskininkų m, Marijampolės, Zarasų r. savivaldybių mokinių (nesiekia 5 proc.). (17 lentelė).

17 lentelė. Mokiniai, rengę karjeros planą (pagal savivaldybes)

Mokslo metai	Savivaldybė	Mokinių skaičius	Mokinių, rengusių karjeros planą, skaičius	Mokinių, rengusių karjeros planą, dalis
2020-2021	Akmenės r. sav.	1.731	216	12,48%
2020-2021	Alytaus m. sav.	5.702	1.161	20,36%
2020-2021	Alytaus r. sav.	1.375	486	35,35%
2020-2021	Anykščių r. sav.	1.313	288	21,93%
2020-2021	Birštono sav.	344		
2020-2021	Biržų r. sav.	1.968	398	20,22%
2020-2021	Druskininkų sav.	1.298	53	4,08%
2020-2021	Elektrėnų sav.	2.178	542	24,89%

2020-2021	Ignalinos r. sav.	760	75	9,87%
2020-2021	Jonavos r. sav.	3.558	344	9,67%
2020-2021	Joniškio r. sav.	1.657	496	29,93%
2020-2021	Jurbarko r. sav.	1.978	550	27,81%
2020-2021	Kaišiadorių r. sav.	2.388	991	41,50%
2020-2021	Kalvarijos sav.	733	89	12,14%
2020-2021	Kauno m. sav.	29.146	7.051	24,19%
2020-2021	Kauno r. sav.	6.038	1.174	19,44%
2020-2021	Kazlų Rūdos sav.	677	206	30,43%
2020-2021	Kėdainių r. sav.	3.917	1.269	32,40%
2020-2021	Kelmės r. sav.	1.988	1.134	57,04%
2020-2021	Klaipėdos m. sav.	15.375	1.784	11,60%
2020-2021	Klaipėdos r. sav.	3.038	636	20,93%
2020-2021	Kretingos r. sav.	3.050	1.657	54,33%
2020-2021	Kupiškio r. sav.	1.379	473	34,30%
2020-2021	Lazdijų r. sav.	1.437	166	11,55%
2020-2021	Marijampolės sav.	5.148	72	1,40%
2020-2021	Mažeikių r. sav.	4.485	1.996	44,50%
2020-2021	Molėtų r. sav.	1.359	391	28,77%
2020-2021	Neringos sav.	87		
2020-2021	Pagėgių sav.	499	45	9,02%
2020-2021	Pakruojo r. sav.	1.166	392	33,62%
2020-2021	Palangos m. sav.	854	91	10,66%
2020-2021	Panevėžio m. sav.	8.334	2.569	30,83%
2020-2021	Panevėžio r. sav.	1.789	385	21,52%
2020-2021	Pasvalio r. sav.	1.592	440	27,64%
2020-2021	Plungės r. sav.	2.863	960	33,53%
2020-2021	Prienų r. sav.	1.615	807	49,97%
2020-2021	Radviliškio r. sav.	2.674	604	22,59%
2020-2021	Raseinių r. sav.	2.460	1.164	47,32%
2020-2021	Rietavo sav.	540	69	12,78%
2020-2021	Rokiškio r. sav.	2.184	289	13,23%
2020-2021	Skuodo r. sav.	1.201	288	23,98%
2020-2021	Šakių r. sav.	2.088	731	35,01%
2020-2021	Šalčininkų r. sav.	2.454	1.052	42,87%
2020-2021	Šiaulių m. sav.	9.883	8.254	83,52%
2020-2021	Šiaulių r. sav.	2.196	707	32,19%
2020-2021	Šilalės r. sav.	1.838	989	53,81%
2020-2021	Šilutės r. sav.	3.139	1.224	38,99%
2020-2021	Širvintų r. sav.	1.019	719	70,56%
2020-2021	Švenčionių r. sav.	1.392	768	55,17%
2020-2021	Tauragės r. sav.	3.126	2.039	65,23%
2020-2021	Telšių r. sav.	3.294	613	18,61%
2020-2021	Trakų r. sav.	2.493	1.233	49,46%

2020-2021	Ukmergės r. sav.	2.738	351	12,82%
2020-2021	Utenos r. sav.	2.780	631	22,70%
2020-2021	Varėnos r. sav.	1.335	336	25,17%
2020-2021	Vilkaviškio r. sav.	2.958	487	16,46%
2020-2021	Vilniaus m. sav.	44.118	7.392	16,76%
2020-2021	Vilniaus r. sav.	6.304	2.639	41,86%
2020-2021	Visagino sav.	1.609	143	8,89%
2020-2021	Zarasų r. sav.	1.133	39	3,44%
Suvestinė		227.009	62.148	27,38%

Apibendrinus duomenis, praėjusiais metais kas ketvirtas šalies mokinys rengė savo karjeros planą. Per paskutinius trejus metus didesnę dalis rengusių planą buvo bendrojo ugdymo mokyklose (apie 30 proc.) ir perpus mažiau profesinio ugdymo įstaigose (apie 11 proc.).

4. Išvados ir rekomendacijos

Remiantis mokinių ugdymo karjerai stebėsenos rezultatais, šiame skyriuje pateikiame išvadas ir rekomendacijas, kaip būtų galima pagerinti šalies mokinių ugdymo karjerai būklę ir patobulinti stebėsenos kokybę. **Kviečiame visus suinteresuotuosius prisidėti prie probleminių klausimų sprendimo ir rekomendacijų įgyvendinimo.**

4.1. Išvados ir rekomendacijos stebėsenos modelio tobulinimui

1. Kaip ir ankstesniais metais, išlieka karjeros specialistų mokyklose trūkumas ir UKSIS duomenų teikėjų (pildytojų/tvirtintojų) nuolatinė kaita.

Kiekvienais metais parengiama ir UKSIS duomenų teikėjams išsiunčiama atmintinė su atnaujinta informacija apie duomenų teikimą, naujų teikėjų registravimą, duomenų pildytojų ir tvirtintojų prisijungimo prie UKSIS sistemos tvarką ir pan. Mokyklos iš anksto informuojamos apie renkamus ir teikiamus duomenis, mokyklų administracijos prašoma užtikrinti reikiamų UKSIS informacinei sistemai duomenų perimamumą, keičiantis specialistams. Taip pat buvo prašoma atsakingų už ugdymą karjerai savivaldybėse asmenų bendradarbiauti informuojant mokyklas. Atsižvelgiant į trukdžius dėl karantino, buvo skirtas ilgesnis duomenų teikimo laikotarpis (nuo 2021 spalio mėn. vidurio iki 2022 vasario mėn. pabaigos). Duomenų teikėjai iškylančiais klausimais nuotoliniu būdu buvo konsultuojami Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro (toliau – LMNŠC) specialistų. Duomenis laiku pateikė 588 mokyklos. Pagrindines priežastis, dėl kurių už 2020-2021 mokslo metus mokyklos visai nepateikė ar nepateikė nustatytu laiku duomenų, galima įvardinti tokias:

- a) Išlieka didelė karjeros specialistų – duomenų teikėjų mokyklose kaita. Tebesitęsianti bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo mokyklų reforma, kurios metu dalis mokyklų, buvusių UKSIS duomenų teikėjų, tapo kitų mokyklų skyriais, arba buvo sujungtos profesinės mokyklos. Kai kurios profesinės mokyklos per paskutinius metus patyrė kelias reorganizacijas. Dėl to nebeliko dalies duomenų teikėjų (pildytojų ir tvirtintojų). Atsižvelgiant į bendrojo ugdymo mokyklų reorganizavimą, o taip pat pagal valstybinio profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo ir mokslo ministerija įgyvendina savininko

- (dalininko) teises ir pareigas, veiklos efektyvumo didinimo planus, su duomenų teikėjų kaitos problema susidursime ir būsimais laikotarpiais;
- b) išlieka praktika, kad naujai paskirti specialistai neturi mokykloje prieigos prie praėjusių mokslo metų ugdymo karjerai duomenų, nebūna informuoti apie prisijungimo prie UKSIS sistemos tvarką, kitaip tariant – mokyklai paskyrus naują teikėją, jam retai kada būna perduodama informacija, „įvedamas“ į duomenų teikimo veiklas;
 - c) duomenų teikėjų nerūpestingumas pamirštant prisijungimus arba kad reikia patvirtinti duomenų įvedėjo pateiktą ataskaitą;
 - d) dalis mokyklų atsisako teikti UKSIS duomenis motyvuodamos tuo, kad nevykdo ugdymo karjerai veiklų, todėl, kad negaunamas finansavimas ugdymo karjerai specialistui išlaikyti, o išėjus iš darbo buvusiems duomenų teikėjams, jų niekas nepakeičia; arba demonstruoja mąstymą, kad projektinis finansavimas buvo savitiksliis, ir nereikalaujantis tęstinumo, t.y. kad jau pasibaigęs projektas („Profesinio orientavimo sistemos sukūrimas ir diegimas“) ir duomenų teikti nebereikia;
 - e) pradėjus taikyti Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą, yra duomenų teikėjų, atsisakiusių teikti UKSIS duomenis tuo pagrindu, kad registruojantis privalu pateikti asmens kodą;
 - f) skirtingas atsakingų už ugdymą karjerai asmenų aktyvumas įvairiose savivaldybėse bendradarbiaujant ir informuojant mokyklas. Yra savivaldybių, kurių atsakingi darbuotojai aktyviai bendradarbiauja, tačiau kai kuriose savivaldybėse koordinatoriai neaktyvūs, mokyklos net nežino, kas yra profesinio orientavimo koordinorius jų savivaldybėje;
 - g) UKSIS sistemos ir jos priežiūros techniniai trūkumai, dėl kurių mokyklos negali pateikti UKSIS duomenų.

Siūlymas. Kaip ir anksčiau, iš anksto informuoti mokyklas apie renkamų ir teikiamų duomenų sąrašą, duomenų teikimo laikotarpį, priminti apie naujų UKSIS duomenų pildytojų ir tvirtintojų prisijungimo prie UKSIS sistemos tvarką, nustatyti laikotarpį, kuriuo duomenų teikėjai turėtų kreiptis dėl naujų ar keičiamų prisijungimo duomenų. Aktyviau įtraukti atsakingus už ugdymo karjerai veiklas asmenis savivaldybėse į aptarnaujamąs sritis mokymo įstaigų informavimą, preliminariai rudens pradžioje atlikus apklausą apie koordinatorių pasikeitimus savivaldybėse.

Atsakinga (-os) institucija (-os). Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras, Nacionalinė švietimo agentūra, savivaldybių administracijos, bendrojo ugdymo mokyklos, profesinio mokymo įstaigos ir kt.

Įgyvendinimo laikotarpis. Iki 2022 m. spalio mėn.

2. Nėra pakankamai užtikrinama pačios Ugdymo karjerai stebėsenos informacinės sistemos (UKSIS) priežiūra. Todėl dalis mokyklų negali pateikti duomenų, nes teikėjai susiduria su problemomis: negali prisijungti prie UKSIS formos, negali prisijungti prie sistemos ir pan., t.y. tais klausimais, kurie išeina už LMNŠC specialistų kompetencijos ir atsakomybės ribų. Labiausiai su tokio tipo techninėmis kliūtimis susiduria profesinio mokymo įstaigos, naujai susijungimo būdu susikūrusios mokymo įstaigos, iš kurių prieš susijungiant vienas buvo UKSIS sistemos vartotojas, o kitas – ne vartotojas.

Siūlymas. Siekiant, kad ugdymo karjerai stebėsenos rodiklių duomenų surinkimas vyktų sklandžiai, apimtų visus duomenų teikėjus, savalaikį duomenų teikėjų informavimą, konsultavimą rodiklių ir teikimo klausimais vykdo LMNŠC specialistai. Tačiau tam, kad UKSIS sistema veiktų sklandžiai, svarbu užtikrinti techninį, programinį jos veikimą. Todėl reikalinga išspręsti ugdymo karjerai stebėsenos sistemos priežiūros klausimą.

Atsakinga (-os) institucija (-os). Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Nacionalinė švietimo agentūra.

Įgyvendinimo laikotarpis. 2022 m. spalio mėn.

3. Remiantis bet kurios kitos srities stebėsenos organizavimo ir vykdymo metodologija ir Projekto metu sukurtu Ugdymo karjerai stebėsenos sistemos modelio aprašu, stebėsenos procese tikslinga gauti ne tik objektyvius kiekybinius, bet ir subjektyvius kokybinius duomenis iš paslaugų gavėjų ir teikėjų. Todėl būtų tikslinga periodiškai organizuoti karjeros paslaugų teikėjų ir gavėjų apklausas (tyrimus), išgryninti kokybinius ugdymo karjerai rodiklius. Atliekami kokybiniai tyrimai padėtų stebėti karjeros specialistų pasirengimo teikti karjeros paslaugas lygį, mokinių karjeros kompetencijų lygį, karjeros paslaugų gavėjų (mokinių) pasitenkinimo paslaugomis lygį, ugdymo karjerai priemonių ir karjeros paslaugų kokybę.

Siūlymas. Esant švietimo bendruomenės poreikiui, atlikti kokybinius mokinių ugdymo karjerai stebėsenos tyrimus.

Atsakinga (-os) institucija (-os). Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras, savivaldybių administracijos ir kt.

Įgyvendinimo laikotarpis. 2022 - 2023 m.

4.2. Išvados ir rekomendacijos ugdymo karjerai kokybės tobulinimui

1. Žvelgiant į mokinių profesinio orientavimo finansavimo kaitą per aštuonerius mokslo metus nuo 2012-2013 m.m., po penkerius metus vykusio nuoseklaus lėšų mažėjimo, 2018-2019 m.m. stebėtas nedidelis pakilimas iki 1,73eur/mokiniui, 2019-2020 mokslo metais vėl smuko iki 1,32 eur/mokiniui, 2020-2021 mokslo metais – iki 1,31 eur/mokiniui. 2020-2021 m.m. vienam bendrojo ugdymo mokyklos mokiniui teko vidutiniškai 1,37 eur lėšų, profesinio mokymo įstaigos mokiniui 0,85 eur lėšų per metus.

UKSIS sistemos pagalba yra sudėtinga tiksliai apskaičiuoti panaudotas profesinio orientavimo lėšas. Vis dar išlieka ta pati problema – „klasės krepšelyje“ sujungtos lėšos mokinių pažintinei veiklai ir mokinių profesiniam orientavimui. 2018 m. liepos 11 d. LR Vyriausybės nutarime nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo“, įsigaliojusiam 2019 01 01, profesinio orientavimo lėšos kaip ir anksčiau, neatskiriamos nuo mokinių pažintinei veiklai skiriamų lėšų. Toks lėšų sujungimas palieka erdvės interpretavimui, trukdo gauti tikslius duomenis apie profesiniam orientavimui panaudojamas lėšas.

Siūlymas. Išgryninti finansavimo profesiniam orientavimui apskaičiavimo ir deklaravimo UKSIS sistemoje metodiką.

Atsakinga (-os) institucija (-os). Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, savivaldybių administracijos, bendrojo ugdymo mokyklos, profesinio mokymo įstaigos ir kt.

Įgyvendinimo laikotarpis. 2022-2023 m.

2. Praėjusiais mokslo metais stebimas mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų bendrojo ugdymo mokykloje sumažėjimas, lyginant su ankstesniais mokslo metais, tam galėjo turėti įtakos ir paslaugų prieinamumo ribojimai karantino metu. Apibendrinus duomenis, susijusius su karjeros paslaugų teikimu mokykloje, galime teigti, kad devintus metus iš eilės šalies mokiniams labiau prieinamos yra karjeros paslaugos grupėje negu individualios karjeros konsultacijos, mažiau mokinių gauna paslaugų už mokyklos ribų. Esant per mažam karjeros specialistų etatų skaičiui, tenkančiam pagal mokinių skaičių, tikslinga ieškoti būdų ir priemonių reikalingoms mokiniams karjeros konsultacijoms užtikrinti. Kita vertus, daugėjant karjeros konsultantų, teikiančių paslaugas

virtualiai, atstovaujančių konkrečias institucijas, svarbu užtikrinti ugdymo karjerai informacijos ir konsultacijų nešališkumą ir objektyvumą.

Siūlymas. Didinti karjeros paslaugų mokiniams prieinamumą, užtikrinant paslaugų virtualioje aplinkoje objektyvumą ir nešališkumą.

Atsakinga (-os) institucija (-os). Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras, savivaldybių administracijos, aukštosios, bendrojo ugdymo mokyklos, profesinio mokymo įstaigos ir kt.

Įgyvendinimo laikotarpis. 2022- 2023 m.

Naudota literatūra ir šaltiniai

1. Bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų mokinių ugdymo karjerai modelis [interaktyvus]. (2011). Vilnius: Vilniaus universiteto Specialiosios psichologijos laboratorija [žiūrėta 2021 m. kovo 21d.]. Prieiga per internetą: <http://www.mukis.lt/lt/profesinio_orientavimo_paslaugos_mokyklose.html>.
2. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. balandžio 25 d. įsakymas Nr. V-617 „Dėl Karjeros specialistų išsilavinimo ir profesinių žinių reikalavimų aprašo patvirtinimo“.
3. Common European Principles for Teacher Competences and Qualifications [interaktyvus]. Association for Teacher Education in Europe [žiūrėta 2022 m. kovo 25 d.]. Prieiga per internetą:<http://www.atee.education.org/uploads/EUpolicies/common_eur_principles_en.pdf>.
4. Čiuladienė G. Duomenys ir naudojimas jais: poreikis, kokybė, efektyvumas [interaktyvus]. (2013). Vilnius: Ugdymo plėtotės centras [žiūrėta 2020 m. kovo 23 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.upc.smm.lt/tobulinimas/renginiai/medziaga/mdiena11/Ciuladiene_Grazina.pdf>.
5. Young people neither in employment nor in education and training by sex and age (NEET rates) [interaktyvus]. Eurostat [žiūrėta 2022 m. balandžio 23 d.]. Prieiga per internetą: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-datasets/-/EDAT_LFSE_20>.
6. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymas Nr. V-1090/A1-314 „Dėl profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. 82-4284).
7. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. birželio 27 d. įsakymas Nr. V-757 “Dėl Valstybės švietimo ir mokslo stebėsenos tvarkos aprašo tvirtinimo” (TAR, 2019-06-27, Nr. 10286).
8. Lietuvos švietimas skaičiais 2020. Švietimas šalyje ir regionuose [interaktyvus]. (2020). Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra [žiūrėta 2021 m. gegužės 07 d.]. Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/08/Svietimas-salyje-2020.pdf>
9. Rekomendacijos savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų rengimui [interaktyvus]. (2013). Vilnius: Higienos institutas [žiūrėta 2020 m. gegužės 04 d.]. Prieiga

per internetą:

<http://www.hi.lt/uploads/pdf/leidiniai/Rekomendacijos/Rekomendacijos%20savivaldybiu%20visu omenes%20sveikatos%20st_Pastabos_2013.pdf>.

10. Ugdymo karjerai stebėsenos sistemos modelio analizė ir įgyvendinimo rekomendacijos [interaktyvus]. (2012). Vilnius: Alna Software, Ernst&Young [žiūrėta 2018 m. kovo 9 d.].

Prieiga per internetą:

<http://www.mukis.lt/lt/profesinio_orientavimo_paslaugos_mokyklose/stebesenos_modelis.html>.

11. Ugdymo karjerai stebėsenos sistemos modelio aprašas [interaktyvus]. (2012). Vilnius: Alna Software, Ernst&Young [žiūrėta 2018 m. kovo 1 d.]. Prieiga per internetą:

<http://www.mukis.lt/lt/profesinio_orientavimo_paslaugos_mokyklose/stebesenos_modelis.html>.

12. Visą gyvenimą trunkančio orientavimo veiklos kryptys: pažangos apžvalga. 2008–2010 m.

Europos visą gyvenimą trunkančio orientavimo politikos tinklo darbo ataskaita [interaktyvus]. (2011) [žiūrėta 2021 m. gegužės 07 d.]. Prieiga per internetą:

[http://www.elgpn.eu/publications/browse-by language/lithuanian/LT_ELGNP_2008_10_Short_Report.pdf/](http://www.elgpn.eu/publications/browse-by-language/lithuanian/LT_ELGNP_2008_10_Short_Report.pdf)

13. Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro direktoriaus 2015m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. R1-438 patvirtinti “Profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) stebėsenos rodiklių aprašai”.

14. LR Vyriausybės nutarimas 2018 m. liepos 11 d. Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. [žiūrėta 2021 m. gegužės 07 d.].

Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/acd82c9188fa11e8aa33fe8f0fea665f>

15. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2016/679, 2016 m.

balandžio 27 d. dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas). [žiūrėta 2019 m. kovo 1 d.]. Prieiga per internetą: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2016:119:FULL&from=EN>

2020-2021 mokslo metai

Lietuvos mokinių ugdymo karjerai stebėsenos rodikliai (pagal institucijos grupę)

Institucijos grupė	Mokslo metai	Duomenis UKSIS sistemai pateikusių mokyklų skaičius	Neformaliajame švietime dalyvaujančių mokinių dalis (remiantis Mokinių registro duomenimis)	Karjeros specialistų pasiskirstymas pagal lytį (mot.)	Karjeros specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusių su profesiniu orientavimu, dalis	Vidutinis karjeros specialisto kvalifikacijai tobulinti panaudotų valandų skaičius	Karjeros specialistų, turinčių 2 m. ir mažesnę darbo patirtį, dalis	Karjeros specialistų etatų skaičius	Vienam karjeros specialisto etatui tenkantis mokinių skaičius	Vidutinės vienam mokiniui tekusios profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) lėšos	Mokinių, gavusių individualių profesinio orientavimo paslaugų (savo mokykloje), dalis	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų mokinių grupėje (savo mokykloje), dalis	Vidutinis mokykloje suteiktų individualių profesinio orientavimo konsultacijų skaičius	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų (už mokyklos ribų), dalis	Mokinių, rengusių karjeros planą, dalis	Mokinių, po 10 klases netęsiančių mokslo bendrojo ugdymo mokykloje arba profesinio orientavimo kolegijoje ar universitete	Mokinių, po 12 klases netęsiančių mokslo bendrojo profesinio mokymo įstaigoje, kolegijoje ar universitete
Bendrojo ugdymo mokykla	2020-2021	556	55,90%	94,58%	11,88%	11,94	27,29%	72,58	2757,06	1,37	29,54%	55,77%	0,00	31,55%	29,56%	1,32%	10,65%
Profesinio mokymo įstaiga	2020-2021	32	10,82%	95,12%	14,63%	8,37	43,90%	1,53	17992,14	0,85	19,82%	32,54%	0,00	20,49%	10,93%	3,98%	8,46%

2020-2021 mokslo metai

Lietuvos mokinių ugdymo karjerai stebėsenos rodikliai (pagal savivaldybes)

Savivaldybė	Moklo metai	Mokykloje nesimokančių 11-17 m. amžiaus vaikų dalis	Vidurinio ugdymo aprėptis	Neformalajame švietime dalyvaujančių mokinių dalis (remiantis Mokinių registro duomenimis)	Karjeros specialistų pasiskirstymas pagal lytį	Karjeros specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusių su profesiniu orientavimu, dalis	Vidutinis karjeros specialisto kvalifikacijai tobulinti panaudotų valandų skaičius	Karjeros specialistų, turinčių 2 m. ir mažesnę darbo patirtį, dalis	Karjeros specialistų etatų skaičius	Vienam karjeros specialisto etatui tenkantis mokinių skaičius	Vidutinis vienam mokiniui tekusio profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) lėšos	Mokinių, gavusių individualių profesinio orientavimo paslaugų (savo mokykloje), dalis	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų mokinii grupėje (savo mokykloje), dalis	Vidutinis mokykloje suteiktų individualių profesinio orientavimo konsultacijų skaičius	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų (už mokyklos ribų), dalis	Mokinių, rengusių karjeros planą, dalis	Mokinių, po 10 klases netęsiančių mokslo bendrojo ugdymo mokykloje arba profesinio mokymo įstaigoje, dalis	Mokinių, po 12 klases netęsiančių mokslo profesinio mokymo įstaigoje, kolegijoje ar universitete, dalis
Akmenės r. sav.	2020-2021			41,31%	100,00%	28,57%	3,43	57,14%	0,21	8242,86	0,32	39,05%	51,47%	0,00	10,17%	12,48%	4,55%	21,46%
Alytaus m. sav.	2020-2021			54,49%	100,00%	9,09%	18,36	9,09%	4,12	1382,30	5,99	19,84%	74,24%	0,00	56,73%	20,36%	0,91%	9,85%
Alytaus r. sav.	2020-2021			41,53%	100,00%	0,00%	4,00	50,00%	0,07	19642,86	3,04	38,76%	47,27%	0,00	40,80%	35,35%	0,00%	9,64%
Anykščių r. sav.	2020-2021			64,36%	80,00%	0,00%	3,00	20,00%	0,52	2525,00	0,49	22,54%	77,46%	0,00	10,81%	21,93%	0,52%	9,87%
Birštono sav.	2020-2021			57,85%													0,00%	6,67%
Biržų r. sav.	2020-2021			36,64%	100,00%	33,33%	5,67	0,00%	0,50	3936,00	0,00	1,22%	45,43%	0,00	24,54%	20,22%	0,92%	9,79%
Druskininkų sav.	2020-2021			54,62%	100,00%	0,00%	2,67	33,33%	0,05	25960,00	1,09	14,71%	31,51%	0,00	17,33%	4,08%	0,00%	11,11%
Elektrėnų sav.	2020-2021			56,52%	100,00%	0,00%	16,67	55,56%	0,04	54450,00	0,60	46,10%	85,81%	0,00	27,78%	24,89%	0,00%	8,89%
Ignalinos r. sav.	2020-2021			72,89%	100,00%	0,00%	1,00	0,00%	0,12	6333,33	3,94	38,42%	41,58%	0,00	25,66%	9,87%	0,00%	10,26%
Jonavos r. sav.	2020-2021			60,91%	100,00%	0,00%	21,17	0,00%	0,00		1,27	12,87%	45,42%	0,00	10,54%	9,67%	3,01%	12,22%
Joniškio r. sav.	2020-2021			56,85%	100,00%	40,00%	3,00	60,00%	1,85	895,68	0,91	35,30%	57,03%	0,00	31,14%	29,93%	0,48%	15,56%
Jurbarko r. sav.	2020-2021			43,12%	80,00%	40,00%	14,60	40,00%	0,10	19780,00	1,05	41,10%	40,39%	0,00	34,07%	27,81%	2,17%	12,42%
Kaišiadorių r. sav.	2020-2021			45,64%	100,00%	20,00%	8,00	20,00%	0,00		2,47	30,82%	45,06%	0,00	26,17%	41,50%	2,90%	14,50%
Kaivarjės sav.	2020-2021			45,84%	100,00%	33,33%	22,67	66,67%	1,13	648,67	4,26	16,92%	27,97%	0,00	8,46%	12,14%	1,12%	20,31%
Kauno m. sav.	2020-2021			43,37%	89,74%	15,38%	8,33	10,26%	2,00	14573,00	0,98	27,19%	46,12%	0,00	25,38%	24,19%	1,58%	8,48%
Kauno r. sav.	2020-2021			58,38%	100,00%	0,00%	5,14	42,86%	0,20	30190,00	0,98	31,58%	43,67%	0,00	24,71%	19,44%	1,50%	5,46%
Kazlų Rūdos sav.	2020-2021			63,66%					0,00		1,70	47,71%	88,63%	0,00	54,36%	30,43%	2,80%	7,94%
Kėdainių r. sav.	2020-2021			62,85%	100,00%	18,18%	18,82	36,36%	0,98	4017,44	2,19	43,96%	61,22%	0,00	38,81%	32,40%	2,05%	13,65%
Kelmės r. sav.	2020-2021			48,94%	88,24%	5,88%	14,29	58,82%	2,25	883,56	2,04	52,26%	75,35%	0,00	41,80%	57,04%	2,12%	21,35%
Klaipėdos m. sav.	2020-2021			52,69%	100,00%	5,88%	27,59	41,18%	4,50	3416,67	0,29	15,13%	38,65%	0,00	20,93%	11,60%	0,54%	10,49%

Lietuvos mokinių ugdymo karjerai stebėsenos rodikliai (pagal savivaldybes)

Savivaldybė	Moksto metai	Mokykloje neįrašytųjų 11-17 m. amžiaus vaikų dalis	Vidurinio ugdymo aprėptis	Neformaliamame švietime dalyvaujanti mokinių dalis (remiantis Mokinų registro duomenimis)	Karjeros specialistų pasiskirstymas pagal lytį	Karjeros specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusių su profesiniu orientavimu, dalis	Vidutinis karjeros specialisto kvalifikacijai tobulinti panaudotų valandų skaičius	Karjeros specialistų, turinčių 2 m. ir mažesnę darbo patirtį, dalis	Karjeros specialistų etatų skaičius	Vienam karjeros specialisto etatui tenkantis mokinių skaičius	Vidutinis vienam mokiniui tekusios profesinio orientavimo (ugdymo karjerai) lešos	Mokinių, gavusių individualių profesinio orientavimo paslaugų (savo mokykloje), dalis	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų (savo mokykloje), dalis	Vidutinis mokykloje suteiktų individualių profesinio orientavimo konsultacijų skaičius	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų (už mokyklos ribų), dalis	Mokinių, rengusių karjeros planą, dalis	Mokinių, po 10 klasių netęsiančių mokslo bendrojo ugdymo mokykloje arba profesinio mokymo įstaigoje, dalis	Mokinių, po 12 klasių netęsiančių mokslo profesinio mokymo įstaigoje, kolegijoje ar universitete, dalis
Klaipėdos r. sav.	2020-2021			60,24%	76,92%	7,69%	2,23	15,38%	1,00	3038,00	1,70	27,62%	58,49%	0,00	37,10%	20,93%	1,49%	8,09%
Kretingos r. sav.	2020-2021			51,90%	100,00%	0,00%	7,50	37,50%	0,00	1525000,00	3,80	63,15%	76,39%	0,00	53,25%	54,33%	0,53%	8,87%
Kupiškio r. sav.	2020-2021			59,61%	100,00%	33,33%	1,67	0,00%	0,03	49250,00	1,37	44,60%	73,89%	0,00	37,64%	34,30%	1,16%	11,36%
Lazdijų r. sav.	2020-2021			64,65%	0,00%	0,00%	14,00	0,00%	0,00		0,55	14,34%	30,69%	0,00	17,05%	11,55%	1,10%	13,38%
Marijampolės sav.	2020-2021			45,44%					0,00		0,27	8,86%	7,23%	0,00	5,17%	1,40%	0,54%	13,52%
Mažeikių r. sav.	2020-2021			46,87%	100,00%	10,00%	15,20	30,00%	0,00		0,88	43,30%	66,09%	0,00	47,78%	44,50%	2,76%	9,95%
Molėtų r. sav.	2020-2021			46,06%	50,00%	50,00%	9,00	50,00%	0,00		1,39	35,69%	49,30%	0,00	33,63%	28,77%	0,72%	3,96%
Neringos sav.	2020-2021			51,72%													0,00%	5,56%
Pagėgių sav.	2020-2021			53,11%	100,00%	0,00%	15,00	50,00%	0,00		1,10	61,52%	67,33%	0,00	27,05%	9,02%	0,00%	13,33%
Pakruojo r. sav.	2020-2021			60,21%	100,00%	0,00%	2,70	40,00%	0,10	11660,00	1,10	42,62%	69,04%	0,00	55,40%	33,62%	2,04%	18,58%
Palangos m. sav.	2020-2021			56,09%	100,00%	0,00%	32,50	50,00%	2,00	427,00	0,36	26,35%	44,73%	0,00	44,73%	10,66%	0,00%	9,18%
Panevėžio m. sav.	2020-2021			51,18%	94,12%	5,88%	11,24	41,18%	4,75	1754,53	1,49	31,91%	66,81%	0,00	43,50%	30,83%	1,04%	9,87%
Panevėžio r. sav.	2020-2021			65,12%	90,91%	0,00%	4,36	36,36%	0,00		0,09	31,41%	31,13%	0,00	21,46%	21,52%	2,15%	11,04%
Pasvalio r. sav.	2020-2021			67,84%	100,00%	25,00%	20,00	0,00%	2,00	796,00	0,85	33,04%	64,26%	0,00	38,63%	27,64%	1,08%	16,35%
Plungės r. sav.	2020-2021			51,45%	100,00%	25,00%	7,92	33,33%	2,73	1050,26	2,76	28,47%	74,50%	0,00	40,90%	33,53%	2,66%	9,95%
Prienuo r. sav.	2020-2021			69,29%	100,00%	42,86%	7,43	57,14%	0,03	57678,57	1,68	42,54%	72,51%	0,00	40,19%	49,97%	5,00%	4,44%
Radviliškio r. sav.	2020-2021			63,69%	100,00%	0,00%	7,83	33,33%	0,08	35653,33	3,51	34,29%	66,01%	0,00	19,37%	22,59%	1,51%	14,09%
Raseinių r. sav.	2020-2021			59,76%	83,33%	0,00%	4,67	16,67%	0,00		0,94	27,28%	79,23%	0,00	37,68%	47,32%	2,41%	13,39%
Rietavo sav.	2020-2021			71,30%	100,00%	0,00%	23,33	0,00%	0,10	5400,00	2,14	19,07%	26,11%	0,00	17,22%	12,78%	3,23%	0,00%
Rokiškio r. sav.	2020-2021			52,56%	100,00%	0,00%	2,67	0,00%	0,00		0,27	16,99%	22,66%	0,00	9,66%	13,23%	0,41%	16,18%

Lietuvos mokinių ugdymo karjerai stebėsenos rodikliai (pagal savivaldybes)

Savivaldybė	Moklo metai	Mokykloje nesimokančių 11-17 m. amžiaus vaikų dalis	Vidurinio ugdymo aprėptis	Neformaliojo švietimo dalyvaujančių mokinių dalis (remiantis Mokinių registro duomenimis)	Karjeros specialistų pasiskirstymas pagal lytį	Karjeros specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tiesiogiai susijusių su profesiniu orientavimu, dalis	Vidutinis karjeros specialisto kvalifikacija tobulinti panaudotų valandų skaičius	Karjeros specialistų, turinčių 2 m. ir mažesnę darbo patirtį, dalis	Karjeros specialistų etatų skaičius	Vienam karjeros specialisto etatui tenkantis mokinių skaičius	Vidutinis vienam mokiniui tekusios profesinio orientavimo (ugdymo karjera) lėšos	Mokinių, gavusių individualių profesinio orientavimo paslaugų (savo mokykloje), dalis	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų mokinių grupėje (savo mokykloje), dalis	Vidutinis mokykloje suteiktų individualių profesinio orientavimo konsultacijų skaičius	Mokinių, gavusių profesinio orientavimo paslaugų (už mokyklos ribų), dalis	Mokinių, rengusių karjeros planą, dalis	Mokinių, po 10 klases netiesiančių mokslo bendrojo ugdymo mokykloje arba profesinio mokymo įstaigoje, dalis	Mokinių, po 12 klases netiesiančių mokslo profesinio mokymo įstaigoje, kolegijoje ar universitete, dalis	
Skuodo r. sav.	2020-2021			62,03%	100,00%	0,00%	1,00	100,00%	3,00	400,33	0,93	23,98%	23,98%	0,00	19,98%	23,98%		1,53%	18,97%
Šakių r. sav.	2020-2021			33,14%	100,00%	0,00%	5,60	60,00%	0,00		1,17	35,20%	40,57%	0,00	35,92%	35,01%		3,21%	11,43%
Šalčininkų r. sav.	2020-2021			70,74%	100,00%	23,08%	5,62	53,85%	1,24	1979,03	4,41	50,65%	78,85%	0,00	42,71%	42,87%		1,35%	16,87%
Šiaulių m. sav.	2020-2021			58,83%	94,23%	3,85%	24,70	17,31%	25,21	392,03	2,66	40,42%	83,97%	0,00	63,57%	83,52%		0,46%	11,17%
Šiaulių r. sav.	2020-2021			56,83%	100,00%	0,00%	3,00	33,33%	0,04	54900,00	1,07	24,77%	37,93%	0,00	29,55%	32,19%		1,31%	16,16%
Šilalės r. sav.	2020-2021			61,64%	100,00%	0,00%	2,20	30,00%	0,30	6126,67	1,27	43,53%	74,81%	0,00	21,22%	53,81%		0,86%	12,88%
Šilutės r. sav.	2020-2021			56,13%	100,00%	25,00%	13,75	50,00%	1,40	2242,14	0,69	43,84%	51,70%	0,00	42,78%	38,99%		2,23%	12,74%
Širvintų r. sav.	2020-2021			41,22%	100,00%	0,00%	21,33	0,00%	0,05	20380,00	4,14	67,03%	91,07%	0,00	60,55%	70,56%		0,00%	10,17%
Švenčionių r. sav.	2020-2021			61,85%	100,00%	50,00%	14,25	75,00%	0,00		0,81	61,93%	68,97%	0,00	58,98%	55,17%		1,31%	12,50%
Tauragės r. sav.	2020-2021			48,91%	100,00%	11,11%	9,22	11,11%	1,68	1860,71	1,26	48,75%	70,51%	0,00	56,91%	65,23%		1,55%	19,78%
Telšių r. sav.	2020-2021			51,00%	83,33%	33,33%	19,00	16,67%	0,18	18300,00	1,27	28,90%	54,80%	0,00	37,01%	18,61%		1,28%	11,99%
Trakų r. sav.	2020-2021			38,55%	90,91%	36,36%	28,82	45,45%	3,15	791,43	4,06	54,75%	71,12%	0,00	55,52%	49,46%		0,70%	6,50%
Ukmergės r. sav.	2020-2021			46,17%	100,00%	0,00%	5,85	10,00%	0,00		1,73	20,64%	39,66%	0,00	17,24%	12,82%		1,47%	5,50%
Utenos r. sav.	2020-2021			59,93%	100,00%	0,00%	0,00	0,00%	0,00		0,62	28,96%	36,65%	0,00	12,55%	22,70%		1,39%	8,64%
Varenos r. sav.	2020-2021			67,12%	100,00%	40,00%	5,10	40,00%	0,00		1,41	24,04%	30,79%	0,00	21,80%	25,17%		1,22%	2,44%
Vilkaviškio r. sav.	2020-2021			46,01%	100,00%	14,29%	2,71	14,29%	1,25	2366,40	2,28	32,59%	69,74%	0,00	16,02%	16,46%		4,66%	14,63%
Vilniaus m. sav.	2020-2021			41,55%	91,43%	12,86%	6,91	18,57%	3,66	12054,10	0,55	17,61%	45,59%	0,00	23,24%	16,76%		1,36%	9,13%
Vilniaus r. sav.	2020-2021			59,93%	96,00%	12,00%	11,76	24,00%	1,00	6304,00	0,65	35,39%	73,48%	0,00	25,97%	41,86%		1,75%	8,56%
Visagino sav.	2020-2021			51,77%	100,00%	0,00%	0,67	0,00%	0,00		0,28	31,63%	35,05%	0,00	8,89%	8,89%		1,87%	11,43%
Zarasų r. sav.	2020-2021			44,92%	100,00%	0,00%	17,50	50,00%	0,50	2266,00	0,26	9,36%	39,10%	0,00	15,62%	3,44%		0,00%	13,92%
Suvestinė				50,55%	94,63%	12,09%	11,66	28,60%	74,11	3063,18	1,31	28,43%	53,10%	0,00	30,29%	27,38%		1,44%	10,63%